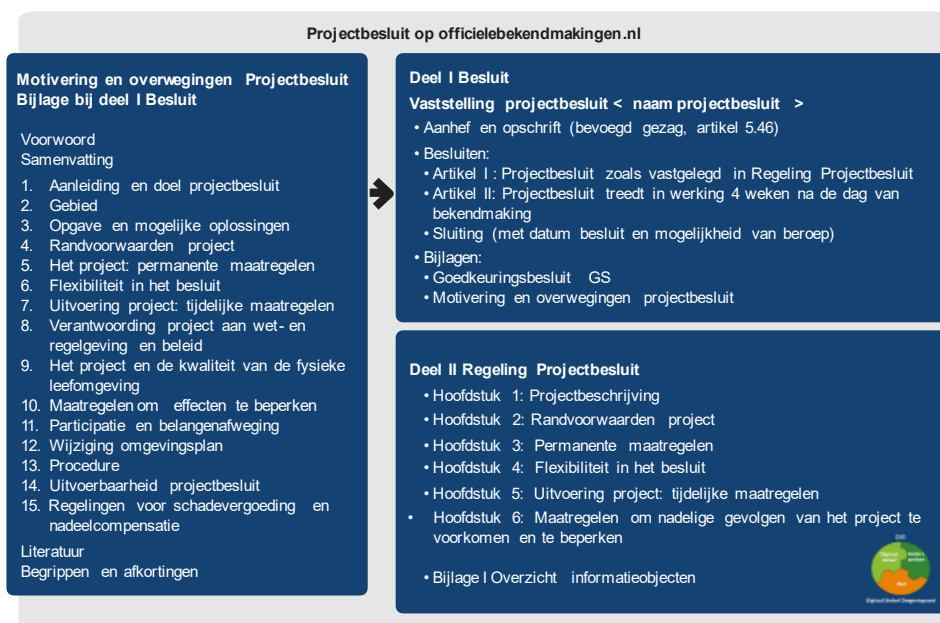

Bijlage 5. Toelichting werken aan Projectbesluit waterschap met tips voor projecten

Uitgangspunten voor Projectbesluit waterschap

Uitgangspunten voor het voorbeeld werkdocument projectbesluit voor waterschappen zijn:

- De voor het uitvoeren van het projectbesluit benodigde vergunningen worden gecoördineerd met het projectbesluit.
- Het projectbesluit bevat flexibiliteit binnen randvoorwaarden om zo voor de uitvoering van het projectbesluit te kunnen werken met Design & Construct contracten met de aannemer.
- Het projectbesluit wijzigt niet het omgevingsplan.
- Het is een verplicht projectbesluit, voor de versterking van een primaire waterkering.
- Voor het projectbesluit is aan het eind van de verkenning wel een Voorkeursalternatief (VKA) vastgesteld en mogelijk ook een MIRT-voorkeursbeslissing genomen (voor de financiering), maar geen voorkeursbeslissing in het kader van de projectprocedure voor het projectbesluit. Voor waterschappen is deze voorkeursbeslissing Omgevingswet niet verplicht.

Om een en ander te verduidelijken zijn in de voorbeelden voorbeeldteksten opgenomen. Deze voorbeeldteksten zijn *cursief en in lichtgrijs* weergegeven. De voorbeeldteksten zijn afkomstig uit het Model Projectbesluit van de Unie van Waterschappen en uit vastgestelde Projectplannen Waterwet en/of Rijksinpassingsplannen. Een aantal voorbeeldteksten is nog gebaseerd op de Waterwet (o.a. in hoofdstuk randvoorwaarden en projectbeschrijving). De voorbeeldteksten zijn zoveel mogelijk, vooruitlopend op het in werking treden, omgezet naar de Omgevingswet.

De voorbeeldteksten in dit voorbeeld zijn ook gebruikt in de voorbeelden voor het DSO Projectbesluit.

Inhoud

Voorwoord 5

Samenvatting	5
1. Aanleiding en doel projectbesluit	6
1.1 Aanleiding projectbesluit.....	6
1.2 Doel van het project	6
1.3 Projectbesluit	6
1.3 Plangebied en projectgebied.....	6
1.4 Samenwerking gebiedspartners	7
1.5 Contactadres voor informatie	7
1.6 Leeswijzer	7
2. Het gebied	8
2.1 Functies en waarden in het plangebied.....	8
2.2 Ontwikkelingen in het gebied	8
2.3 Beheer en onderhoud	8
3. Opgave en mogelijke oplossingen.....	9
3.1 Opgave	9
3.2 Mogelijke oplossingen	9
3.3 Voorkeursalternatief	10
4. Randvoorwaarden voor project	11
4.1 Basisprincipes bescherming tegen overstroming	11
4.2 Randvoorwaarden vanuit Beheer en Onderhoud.....	12
4.3 Inpassing in het landschap	12
4.4 Aanvullende randvoorwaarden	12
5. Project: permanente maatregelen.....	13
5.1 Het ontwerp voor de versterking van de waterkering.....	13
5.2 Te treffen maatregelen	14
5.3 Plangebied	14
5.4 Instandhouding nieuwe waterkering.....	14
5.5 Kansen voor gebiedsontwikkeling	14
6. Flexibiliteit en nadere uitwerking.....	15
6.1 Flexibiliteit in het besluit.....	15
6.2 Nadere uitwerking	16
6.3 Maatvoering.....	16
7. Uitvoering project: tijdelijke maatregelen	17
7.1 Werkzaamheden en tijdelijke maatregelen.....	17

7.2	Projectgebied	17
7.3	Fasering en wijze van uitvoering	18
7.4	Tijdelijke situatie tijdens de uitvoering	18
7.5	Beheer en Onderhoud tijdens de uitvoering	19
8.	Verantwoording project aan wet- en regelgeving en beleid.....	20
8.1.1	Omgevingswet.....	20
8.1.2	Omgevingsbesluit	21
8.1.3	Besluit kwaliteit leefomgeving.....	21
8.1.4	Nationale Omgevingsvisie	23
8.1.5	Nationaal Waterprogramma	23
8.1.6	Overige plannen	23
8.2	Regionaal.....	24
8.2.1	Provinciale Omgevingsvisie	24
8.2.2	Provinciale Omgevingsverordening	24
8.2.3	Regionaal waterprogramma	24
8.2.4	Gemeentelijke Omgevingsvisie.....	25
8.2.5	Omgevingsplan	25
8.2.6	Waterbeheerprogramma	25
9.	Het project en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving	26
9.1	Inleiding.....	26
9.2	Werelderfgoed en cultureel erfgoed	26
9.3	Natuur	27
9.4	Water	28
9.5	Gezondheid en Milieu	31
9.5.1	Bodemkwaliteit.....	32
9.5.2	Externe veiligheid	32
9.5.3	Luchtkwaliteit en geur	33
9.5.4	Geluid en trillingen	33
9.5.5	Gezondheid	34
9.6	Infrastructuur	34
9.6.1	Bereikbaarheid	34
9.6.2	Kabels en Leidingen	34
9.6.3	Recreatie	34
9.7	Behoud van ruimte voor toekomstige functies	34
10.	Maatregelen om effecten te beperken.....	35
10.1	Mitigerende maatregelen.....	35

10.2 Tijdelijke maatregelen	36
11. Participatie en belangenafweging.....	37
11.1 Participatieproces.....	37
11.2 Belangen.....	38
12. Wijziging omgevingsplan: toelichting gewijzigde regels	39
12.1 Omgevingsplan.....	39
12.2 Wijzigingen in regels en verbeelding.....	39
12.3 Omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (OPA).....	41
13. Procedure	42
13.1 Projectbesluit en planproducten	42
13.1.1 Projectbesluit en coördinatie overige besluiten	42
13.1.2 MER en Passende beoordeling.....	43
13.2 Vergunningen en overige besluiten.....	43
13.3 Ontwerp projectbesluit ter inzage en mogelijkheden voor inspraak	44
13.4 Zienswijzen.....	44
13.5 Goedkeuring en in werking treden projectbesluit.....	45
13.6 Overige nog te nemen besluiten na vaststelling van het Projectbesluit	46
14. Uitvoerbaarheid projectbesluit.....	47
14.1 Financiële uitvoerbaarheid	47
14.2 Technische uitvoerbaarheid.....	47
14.3 Grondverwerving	47
14.4 Handhaving	47
14.5 Beheer en onderhoud	47
15. Regelingen voor schadevergoeding en nadeelcompensatie	48
15.1 Nadeelcompensatie.....	48
15.2 Planschade	49
15.3 Uitvoeringsschade	49
Bijlagen.....	50
Literatuurlijst	50
Begrippen en afkortingen.....	50

Voorwoord

NEEM IN DE MOTIVERING EN OVERWEGINGEN VAN HET PROJECTBESLUIT EEN KORT VOORWOORD OP MET EEN KORTE BESCHRIJVING VAN HET PROJECTBESLUIT, ONDERTEKEND DOOR DIJKGRAAF EN EVENTUEEL ANDERE BETROKKEN BESTUURDERS

Samenvatting

---

*MAAK EEN PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING VAN DE INHOUD VAN HET PROJECTBESLUIT.
DEZE SAMENVATTING KAN GEBRUIKT WORDEN IN DE REGELING PROJECTBESLUIT.*

---

1. Aanleiding en doel projectbesluit

BESCHRIJF AAANLEIDING EN DOEL VAN HET PROJECTBESLUIT. GEEF KORT AAN WAAR HET OVERGAAT, WAAROM EEN PROJECTBESLUIT, WELK GEBIED (VOEG EEN OVERZICHTSKAART TOE), DE PROCEDURE, SAMENWERKINGSPARTNERS, CONTACTADRES VOOR MEER INFORMATIEAMTIE EN EEN LEESWIJZER

1.1 Aanleiding projectbesluit

Beschrijf de aanleiding voor het projectbesluit.

Waterschap Nederland beheert en onderhoudt ruim 1000 kilometer dijken in het rivierengebied. Het Waterschap is als beheerder verantwoordelijk voor de bescherming van het achterland tegen overstroming en daarmee voor het in stand houden en waar nodig versterken van de waterkering. Vanuit deze kerntaak vindt periodiek een beoordeling van de primaire waterkeringen plaats. Bij deze beoordeling is gebleken dat de dijk over een lengte van 900m, tussen km 25.6 en km 26.5, niet voldoende hoog is.

Het Projectbesluit geeft inzicht in het doel van de versterking, de manier waarop de versterking plaats gaat vinden, de effecten op de omgeving, de maatregelen om de bestaande waarden en functies te behouden en/of te herstellen en een afweging van de verschillende belangen die met de dijkversterking te maken krijgen.

1.2 Doel van het project

Beschrijf het doel van het project.

Doel van het project is het integraal versterken en daarmee het verhogen en verbreden van de dijk over een lengte van 900m, tussen km 25.6 en km 26.5 en gelijktijdig met de maatregelen voor een veilige waterkering waar mogelijk bestaande functies en waarden te behouden en ruimtelijk in te passen en daarbij de kennis en creativiteit van de markt te benutten en mogelijk kosten te besparen.

1.3 Projectbesluit

Geef aan of het een verplicht of vrijwillig projectbesluit is. Benoem de status van het projectbesluit (ontwerp- of vastgesteld) en de bijbehorende planproducten zoals een MER en passende beoordeling. Voeg een overzichtsfiguur van alle producten die ter inzage liggen toe en verwijst naar het hoofdstuk Procedure.

Op grond van [artikel 5.46, lid 2](#) van de Omgevingswet heeft het dagelijks bestuur van waterschap Nederland, dit (ontwerp)projectbesluit voor de [aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen](#) vastgesteld.

Of:

Op grond van [artikel 5.44, vierde lid](#) van de Omgevingswet heeft het dagelijks bestuur van waterschap Nederland, dit (ontwerp)projectbesluit voor ..... vastgesteld.

Het ontwerp projectbesluit is vastgesteld door het dagelijks bestuur van het waterschap of in mandaat door <.....> op <...>.

Het definitieve projectbesluit is) vastgesteld door het dagelijks bestuur van het waterschap of in mandaat door <...> op <...>.

1.3 Plangebied en projectgebied

Binnen het project wordt onderscheid gemaakt in plangebied en projectgebied.

Het plangebied is het gebied waarop het projectbesluit betrekking heeft. Het plangebied is het gebied dat na uitvoering van het projectbesluit wijzigt.

Het projectgebied is het gebied waar de voor de versterking benodigde maatregelen (tijdelijke en permanente werkzaamheden) plaatsvinden.

Figuur 4: Plangebied versterking Drontermeerdijk

Figuur 22: Projectgebied, waar de werkzaamheden voor de realisatie van de dijkversterking plaatsvinden.

1.4 Samenwerking gebiedspartners

Beschrijf de samenwerking met gebiedspartners. Benoem de betrokken partijen en de wijze van samenwerken. Beschrijf de rollen en bevoegdheden van betrokken partners als gemeente, provincie, terreinbeheerders, veiligheidsregio's. Beschrijf welke plannen en besluiten andere overheden nemen of al hebben genomen en hoe deze samengaan met het voorgenomen project. De kansen voor gebiedsontwikkeling die het project biedt zijn in het hoofdstuk resultaten verkenning en in het hoofdstuk over het project in meer detail beschreven.

Het project Versterking Meerdijk is ontworpen en wordt uitgevoerd in samenwerking met gemeente Dronten. De gemeente en het waterschap staan beiden achter de herinrichting van het plangebied zoals beschreven in de visie Meerland. Gemeente en waterschap hebben iederverantwoordelijkheden en taken. Zo is het waterschap verantwoordelijk voor het ontwerp en de uitvoering van de dijkversterking. De gemeente zal de aanleg van het fietspad voor haar rekening nemen. Ook is een samenwerkingsovereenkomst gesloten over de taken en de verantwoordelijkheden van beide partijen.

1.5 Contactadres voor informatie

Verwijs naar een website en een contactadres (niet naar een persoon).

Meer informatie over dit project en hoe u contact kunt opnemen is opgenomen op <https://projectversterkingMeerdijk.nl>.

1.6 Leeswijzer

2. Het gebied

HET PROJECTBESLUIT GAAT DE BESTAANDE SITUATIE VERANDEREN:

- . BESCHRIJF DE BESTAANDE SITUATIE IN HET PLANGEBIED*
  - . BENOEM HET HUIDIG GEBRUIK, DE AANWEZIGE FUNCTIES EN WAARDEN/ DE BESTAANDE KWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING*
  - . BESCHRIJF DE ONTWIKKELINGEN IN HET GEBIED*
  - . BESCHRIJF HET BESTAANDE BEHEER EN ONDERHOUD*
-

2.1 Functies en waarden in het plangebied

Beschrijf de in en rondom het projectgebied aanwezige functies en geef aan waar de functies en waarden liggen in het gebied. Op basis hiervan kan in beeld gebracht worden wie er belang hebben bij het project of wie daarvan de effecten zullen merken. Dat zijn de belangen die in het hoofdstuk belangen aan de orde komen.

2.2 Ontwikkelingen in het gebied

Beschrijf ontwikkelingen die relevant zijn voor de fysieke leefomgeving. Inventariseer of deze ontwikkelingen samen kunnen gaan met het project. Dat zijn mogelijke kansen voor gebiedsontwikkeling (ook meekoppelkansen genoemd).

2.3 Beheer en onderhoud

Beschrijf het huidige beheer en onderhoud. Vermeld eventuele pachtcontracten.

Waterschap Nederland is beheerder van de primaire waterkering en van het binnendijks gelegen watersysteem. Het beheer en onderhoud van de waterkering omvat het geheel van het grondlichaam van de dijk, inclusief de binnendijkse kwelsloot, en de bekledingen van het binnen- en buitentalud.

Op de dijk vindt een 'Waterstaatkundig beheer' plaats. De dijk wordt zodanig beheerd dat de kwaliteit van de grasmat optimaal is ten behoeve van een maximale erosiebestendigheid waarmee de waterkering bestand is tegen het uitspoelen van het grondlichaam. Daarnaast wordt gestreefd naar een grote soortenrijkdom op de dijk door een combinatie van gras met bloemen (bloemrijke dijken). Het beheer is gericht op een maximale doorworteling en een dichte bezetting van de grasmat. Dat betekent dat het mairegime wordt afgestemd op het moment dat bij een bloemrijke dijk het zaad is gevallen of dat het gras een zodanige lengte heeft dat de kwaliteit van de grasmat achteruitgaat. Dit kan ook bereikt worden met extensief begrazingsbeheer. Op dit moment worden schapen ingezet voor het beheer van de waterkering. Daartoe is met drie pachters een overeenkomst gesloten.

Provincie Gelderland is en blijft na de dijkversterking beheerder van de weg N300 en het fietspad op en langs de dijk. Rijkswaterstaat is de rivierbeheerder.

3. Opgave en mogelijke oplossingen

In de verkenning vergaart het bevoegd gezag de nodige kennis en inzichten over (OW, art. 5.48) de aard van de opgave oftewel de aanleiding van het projectbesluit, de voor de fysieke leefomgeving relevante ontwikkelingen en de mogelijke oplossingen voor die opgave. Deze resultaten komen in dit hoofdstuk.

BESCHRIJF KORT WAT VOORAF GING AAN DIT PROJECTBESLUIT. DENK AAN:

- . KENNISGEVING VOORNEMEN EN PARTICIPATIE
- . DE INGBRACHTE OPLOSSINGEN VANUIT DE OMGEVING
- . RESULTATEN VAN DE VERKENNING, ZOALS
- . DE OPGAVE DIE IN DE VERKENNING IS AANGESCHERPT
- . HET VOORKEURSALTERNATIEF (VKA)
- . DE WIJZE WAAROP HET VKA TOT STAND IS GEKOMEN
- . ONDERBOUWING VAN HET VKA EN DE GEMAAKTE AFWEGINGEN.
- . KANSEN VOOR GEBIEDSONTWIKKELING DIE HET VKA MOGELIJK MAAKT

BESCHRIJF HET PARTICIPATIEPROCES TIJDENS DE VERKENNING EN DE MOMENTEN WAAROP DE OMGEVING KON MEEDENKEN EN HOE DAT IS MEEGENOMEN BIJ DE KEUZE VAN HET VKA.

HET PROJECTBESLUIT IS DE VERDERE UITWERKING EN INPASSING VAN HET VKA.

N.B.: Het participatieproces in de planuitwerkingsfase en de belangenafweging bij de verdere uitwerking en inpassing van het VKA is in het hoofdstuk Belangen beschreven.

3.1 Opgave

Beschrijf de opgave voor het project. In de verkenning wordt de opgave van het project breed onderzocht, zodat duidelijk is wat de opgave (het op te lossen probleem) voor het project is.

De opgave voor de versterking van de Meerdijk is het beschermen van Waterland tegen overstromingen. De te versterken waterkering dient te voldoen aan de vastgestelde wettelijke veiligheidsnorm, passend bij de toekomstige omstandigheden op het Drontermeer na voltooiing van het programma IJsseldelta (zie figuur 1). Op dit moment voldoet de Meerdijk niet. De dijk is afgekeurd op hoogte en macrostabiliteit.

3.2 Mogelijke oplossingen

In de verkenning gaat het om het verzamelen van alle benodigde informatie over oplossingsmogelijkheden voor de opgave. Bij de verkenning vergaart het bevoegd gezag de nodige kennis en inzichten over (OW, art. 5.48) de aard van de opgave oftewel de aanleiding voor het projectbesluit, de voor de fysieke leefomgeving relevante ontwikkelingen, en de mogelijke oplossingen voor die opgave.

De aanleiding voor het projectbesluit is in het vorige hoofdstuk beschreven. De voor de fysieke leefomgeving relevante ontwikkelingen worden in het hoofdstuk bestaande situatie beschreven. De mogelijke oplossingen en het resultaat van de verkenning worden in dit hoofdstuk beschreven.

Benoem wanneer voor het project de verkenningsfase van start is gegaan. Beschrijf op welke wijze de verkenning is uitgevoerd en hoe tijdens deze fase invulling is gegeven aan participatie met de omgeving (burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen).

Voor deze dijkversterking zijn verschillende alternatieven onderzocht. De onderzochte alternatieven zijn:

- *Integrale binnenwaartse dijkversterking;*
- *Binnendijkse tuimelkade;*
- *Buitenwaartse dijkversterking;*
- *Buitenwaartse tuimelkade.*

Door omgeving aangedragen oplossingen

Beschrijf de voor de opgave door de omgeving aangedragen oplossingen en wat het dagelijks bestuur van het waterschap hierover heeft beslist. Dat kan zijn dat de oplossing tijdens de verkenning in beschouwing is genomen.

De volgende oplossingen zijn vanuit de omgeving aangereikt...

Adviezen van onafhankelijke deskundigen

Geef ook aan of onafhankelijke deskundige advies is uitgebracht over de aangedragen oplossingen.

Beschrijf het Voorkeursalternatief (VKA) en de andere onderzochte alternatieven. Geef een onderbouwing van het VKA. Benoem ook het eventueel sluiten van een bestuursovereenkomst met andere partners bij de keuze van het VKA.

3.3 Voorkeursalternatief

Beschrijf het Voorkeursalternatief (VKA) en de andere onderzochte alternatieven. Geef een onderbouwing van het VKA.

Benoem ook welke kansen voor gebiedsontwikkeling (ook meekoppelkansen) die het VKA mogelijk maakt. Vaak wordt ook over meekoppelkansen gesproken. Een aantal kan mogelijk meegenomen worden in het ontwerp zelf; een aantal andere blijven kansen die het ontwerp mogelijk maakt. Benoem of er bij de keuze van het VKA eventueel bestuursovereenkomsten met andere partners zijn afgesloten en wat dat betekent.

Vanuit het oogpunt van ecologie, landschap, cultuurhistorie en ruimtelijke inpassing is de integrale binnenwaartse dijkversterking als voorkeursalternatief naar voren gekomen. Over de gehele lengte van de dijk wordt deze binnenwaarts versterkt. De integrale binnendijkse versterking brengt ook de minste milieueffecten met zich mee.

4. Randvoorwaarden voor project

BESCHRIJF DE UITGANGSPUNTEN EN RANDVOORWAARDEN VOOR HET PROJECT. BIJ COMPLEXE PROJECTEN IS DIT VAAK EEN APART HOOFDSTUK. BIJ DIJKVERSTERKING GAAT HET VAAK OVER:

- . BASISPRINCIPES BESCHERMING TEGEN OVERSTROMING.*
- . HYDRAULISCHE RANDVOORWAARDEN*
- . SOBER, ROBUUST EN DOELMATIG (HWBP-financiering)*
- . RANDVOORWAARDEN VANUIT BEHEER EN ONDERHOUD*
- . KADERS VOOR INPASSING IN HET LANDSCHAP*
- . AANVULLENDE RANDVOORWAARDEN DIE VOLGEN UIT WET- EN REGELGEVING*

Beschrijf in dit hoofdstuk de uitgangspunten en randvoorwaarden voor het ontwerp van de dijkversterking. In een volgend hoofdstuk kan dan het ontwerp van de dijkversterking zelf worden beschreven.

4.1 Basisprincipes bescherming tegen overstroming

Benoem de basisprincipes voor het beschermen tegen overstroming. Het gaat dan over het voldoen aan de wettelijke normen en het gebruik van het Ontwerpinstrumentarium (versie 4 uit 2014 bijvoorbeeld). Daarnaast gaat het om de hydraulische randvoorwaarden. Soms zijn er ook randvoorwaarden vanuit de financiering voor het project, zoals robuust en doelmatig.

De te versterken dijk dient te voldoen aan de in de Waterwet vastgestelde normen. Voor het ontwerp is gebruik gemaakt van het Ontwerpinstrumentarium uit 2014 (versie 4). Een belangrijk uitgangspunt is een robuust ontwerp. Voor dit uitgangspunt is de definitie van robuust ontwerpen uit de Leidraad Zee- en Meerdijken [TAW, 1999] gevolgd. De Leidraad geeft aan dat rekening gehouden moet worden met toekomstige ontwikkelingen en onzekerheden, zodat het uitgevoerde ontwerp tijdens de planperiode blijft functioneren zonder dat ingrijpende en kostbare aanpassingen noodzakelijk zijn. En indien de waterkering toch moet worden aangepast als gevolg van een wijziging van de ontwerpuitgangspunten dient de mogelijkheid te bestaan om de dijk tegen aanvaardbare kosten verder binnenwaarts te versterken. Voor het ontwerp van de dijk heeft waterschap Zuiderzeeland gekozen voor een ontwerplevensduur van 100 jaar.

Hydraulische randvoorwaarden

De verwachte ontwikkelingen binnen de gekozen planperiode van 100 jaar komen tot uiting in de voor het ontwerp gehanteerde hydraulische ontwerpbelastingen en in de uitbreidbaarheid van het ontwerp.

Sober, robuust en doelmatig

Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is opdrachtgever en financier voor de versterking van de dijk. Voor de financiering van de dijkversterking stelt het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat als randvoorwaarde een sober, robuust en doelmatig ontwerp. Met sober en doelmatig wordt bedoeld dat de te leveren inspanningen en uitgaven daadwerkelijk bijdragen aan het op orde brengen van de waterveiligheid tegen de laagste kosten. Robuust betekent dat de maatregelen een lange levensduur hebben en de mogelijkheid en flexibiliteit kennen om ook in de toekomst onder op dit moment nog onvoorziene omstandigheden de veiligheid te blijven borgen. Dat wil zeggen dat rekening wordt gehouden met toekomstige ontwikkelingen en onzekerheden, bijvoorbeeld voortkomend uit klimaatveranderingen. De waterkering dient dan aanpasbaar en uitbreidbaar te zijn tegen acceptabele kosten. Na de versterking dient de waterkering nog steeds goed te onderhouden, te beheren en te inspecteren te zijn.

De randvoorwaarden sober, robuust en doelmatig zijn als volgt vertaald in uitgangspunten voor het ontwerp voor de dijkversterking:

- De dijkversterking is ontworpen voor een planperiode van 100 jaar, uitgaande van het klimaatscenario W+ (KNMI2006, Deltascenario Stoom en Warm), waarbij rekening is gehouden met een stijging van het meerpeil van 40 cm in het zichtjaar 2116.*
- De waterkering voldoet na de dijkversterking aan het in de Waterwet vereiste veiligheidsniveau: een overstromingskans van 1/10.000^e per jaar.*

- *Het ontwerp is kostenefficiënt. Alleen de kosten van maatregelen om de primaire waterkering aan de veiligheidsnorm te laten voldoen en de inpassing daarvan in de omgeving, komen voor vergoeding in aanmerking.*
- *Het ontwerp is zodanig dat het naar huidige inzichten 100 jaar aan de wettelijke norm blijft voldoen zonder dat ingrijpende en kostbare aanpassingen nodig zijn. Het ontwerp is uitbreidbaar tegen aanvaardbare kosten. Hiertoe zijn toeslagen voor peilstijgingen toegepast, bijvoorbeeld als gevolg van klimaatverandering en/of bodemdaling.*
- *De waterkering is ontworpen met (zoveel mogelijk) duurzame en hernieuwbare materialen (zand, klei en gras). Het gebruik van harde materialen (in de vorm van steenbekleding) is tot een minimum beperkt. In het ontwerp van de waterkering is rekening gehouden met een mogelijke uitbreiding in de toekomst. Dit voorkomt een grote inspanning en/of het gebruik van minder duurzame constructies bij latere dijkversterkingen.*
- *De werkzaamheden voor het versterken van de waterkering worden zo duurzaam mogelijk uitgevoerd, waarbij vrijkomende materialen zoveel als mogelijk opnieuw worden gebruikt.*

4.2 Randvoorwaarden vanuit Beheer en Onderhoud

Beschrijf de uitgangspunten en randvoorwaarden vanuit Beheer en Onderhoud voor het projectontwerp.

De maatregelen voor de dijkversterking mogen geen belemmering vormen voor het toekomstig beheer en onderhoud door het Waterschap. De versterking van de waterkering mag niet leiden tot een complexer beheer dan in de bestaande situatie. De bekleding van het buitentalud van de waterkering dient voldoende erosiebestendig te zijn. In het geval van een grastalud mag de grasvegetatie niet door (sterke) schaduw en/of bladval zodanig worden beïnvloed dat dit ten koste gaat van de doorworteling van de zode en daarmee van de erosiebestendigheid. Om ongewenste schaduweffecten en vertakking van wortels in het dijktalud te voorkomen dient in principe bij een grastalud een boomvrije zone vanuit de teen van waterkering met een breedte van ongeveer 7,5 m gehandhaafd of gerealiseerd te worden. Negatieve effecten door opgaande beplanting worden hiermee met zekerheid voorkomen.

4.3 Inpassing in het landschap

Inpassing in het landschap is vaak een belangrijke randvoorwaarde. Vaak is ook een ruimtelijke kwaliteitskader van toepassing. Benoem de belangrijkste ontwerpprincipes.

Voor de inpassing van de te versterken waterkering in het landschap is de opgestelde Landschapsvisie .... (of Ruimtelijk kwaliteitskader) richtinggevend. Deze landschapsvisie geeft voor de inpassing van de dijk een aantal leidende principes. Deze leidende principes zijn:

- *Dijk als onderdeel van de familie Dijken van Nederland*
- *Beleving van het dynamische waterpeil aan de dijk*

Voor de te versterken dijk zijn deze leidende principes uitgewerkt in een Beeldkwaliteitsplan. Dit beeldkwaliteitsplan is richtinggevend voor het ontwerp van de waterkering.

4.4 Aanvullende randvoorwaarden

Beschrijf aanvullende randvoorwaarden die volgen uit de gevolgen van het project voor de fysieke leefomgeving en uit de toetsing aan wet- en regelgeving en beleid. Het kan zowel om randvoorwaarden voor het ontwerp als voor de uitvoering gaan. Duurzaamheid en circulariteit zijn vaak ook een belangrijke randvoorwaarde.

De voorgenomen dijkversterking en in het bijzonder de uitvoering van de dijkversterking is gebonden aan de volgende aanvullende randvoorwaarden:

- *Het beschermen van het leefgebied van de rode lijst soort grote karekiet. Voor de uitvoering van de dijkversterking geldt dat geen toename van verstoring op het actueel leefgebied van de grote karekiet in de kwetsbare periode (begin april tot en met eind augustus) mag plaatsvinden. Dit geldt zowel voor verstoring door licht, door geluid en trillingen als door visuele verstoring door menselijke aanwezigheid. Werkzaamheden aan de buitenzijde van de dijk mogen niet in de kwetsbare periode worden uitgevoerd om significant negatieve effecten te voorkomen.*
- *Voorkomen van lichtverstoring in het voorland of de rietoevers door bij werken in de nacht en/of het gebruik van lichtbronnen deze lichtbronnen af te schermen.*
- *Zoveel mogelijk werken vanaf de westzijde van de dijk, om verstoringen van de grote karekiet te voorkomen.*
- *De functionaliteit van de spoortunnel en in het bijzonder het in standhouden van de tunnelingang, de nooduitgangen van de tunnel, de brandblusvoorziening en de opstelplaatsen voor calamiteiten en voor bussen.*
- *De dijkversterking past binnen de in het Beleidskader Duurzaamheid gestelde doelen voor de emissie van broeikasgassen en circulariteit.*

5. Project: permanente maatregelen

BESCHRIJF DE SITUATIE NA UITVOERING VAN HET PROJECTBESLUIT:

- . **BESCHRIJF HET PROJECT EN DE TE TREFFEN (PERMANENTE) MAATREGELEN**
  - . **ALS ER SPRAKE IS VAN FLEXIBILITEIT BESCHRIJF HET REFERENTIE ONTWERP**
  - . **BEHEER EN ONDERHOUD NA UITVOERING VAN HET PROJECTBESLUIT**
-

5.1 Het ontwerp voor de versterking van de waterkering

Beschrijf het project. Voor een dijkversterking is het gebruikelijk het ontwerp voor de te versterken dijk te beschrijven. Beschrijf de situatie na uitvoering van het projectbesluit. Als er sprake is van flexibiliteit in het ontwerp beschrijven we het referentie ontwerp of basisontwerp waar de aannemer dus van kan afwijken. Van belang is dat de lezer zich een goed beeld kan vormen van hoe het er straks uit gaat zien.

Om te kunnen blijven voldoen aan de eisen aan een primaire waterkering, dient de dijk versterkt te worden. Het maximale ruimtebeslag van de versterking strekt zich uit van de buitenteen van de bestaande dijk tot de insteek van de kwelsloot aan de binnenzijde van de bestaande dijk.

De waterkering wordt binnendijks versterkt. De kruin van de waterkering is ontworpen op een hoogte van NAP +5,00 m. Ter compensatie van de zetting, autonome bodemdaling en klink van het nieuw aangebrachte materiaal, is de dijk direct na aanleg hoger dan aan het einde van de planperiode. De waterkering kan tot maximaal een hoogte van NAP +6,00 m worden aangelegd. Gedurende de periode dat de bescherming van het achterland tegen overstroming gewaarborgd dient te worden (100 jaar, tot 2116) dient de hoogte minimaal deze NAP +5,00 m te blijven.

Het buitentalud van de waterkering krijgt een helling van tenminste 1:3, welke past binnen de in de Waterwet vastgestelde wettelijke veiligheidsnorm en optimaal is voor het onderhoud van de dijk. Het buitentalud krijgt een grasbekleding met een gesloten zode. Daar waar het voor de waterveiligheid noodzakelijk is, krijgt het buitentalud van de waterkering een harde bekleding. Over een lengte van maximaal 800 m, vanaf de noordgrens van het plangebied (daar waar het voorland ontbreekt), wordt tot een hoogte van maximaal 1,5 m + NAP, steenbekleding op het buitentalud aangebracht. Vanuit de teenlijn van de waterkering, blijft een strook van 7,5 m vrij van bomen vanwege het beheer en onderhoud van de waterkering. Vanwege mogelijke verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis blijft een aantal bomen gespaard.

Ook de binnenzijde van de waterkering krijgt een helling van tenminste 1:3 en heeft een grasbekleding. Aan de binnenzijde van de waterkering dient tussen de teen van de dijk en de insteek van de kwelsloot een onderhoud strook aanwezig te zijn. Tussen de teen van de nieuwe waterkering en de kwelsloot resteert een afstand van ongeveer 20 meter. De huidige functie van de kwelsloot blijft intact. In de binnenteen van de dijk wordt een voorziening aangebracht om overtollig water af te voeren, bijvoorbeeld een drainage. Deze voorziening wordt verbonden met de kwelsloot. Het toepassen van drainage in de dijk vergroot de stabiliteit van de waterkering.

Het ontwerp van de waterkering wordt uitgewerkt door de aannemer. Deze stelt een definitief ontwerp en een uitvoeringsontwerp op. Indien wordt gekozen voor een talud van 1:3 aan zowel de binnen- als de buitentalud zijde is de kruin van de waterkering ongeveer 13 meter breed. Met de binnendijkse versterking van de dijk wordt de bestaande dijk verbreed en verhoogd. De kruin van de dijk is na de versterking ongeveer 10 meter landinwaarts verplaatst. Na de versterking is de dijk ongeveer 2,7 meter hoger en ongeveer 1 meter breder dan de bestaande dijk. Om bij het aanbrengen van het teenschot de beschermde rietzone te ontzien tussen km 0 tot maximaal km 0,8 wordt de waterkering maximaal 1,5 m naar binnen verplaatst.

Na de dijkversterking wordt het nieuwe profiel van de versterkte dijk in een gewijzigde legger vastgelegd, evenals de verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud van de versterkte waterkering. Samen met het projectbesluit wordt een Leggerbesluit waterschapsverordening ter inzage gelegd, waarmee de aangepaste werkingsgebieden in de waterschapsverordening en in de Omgevingswetlegger en onderhoudslegger worden vastgelegd.

5.2 Te treffen maatregelen

Beschrijf op basis van het geschetste ontwerp van de dijk de te treffen maatregelen. Deze maatregelen zijn in de besluittekst van het Projectbesluit (zie deel I) opgenomen. Dit hoofdstuk geeft een nadere toelichting op de in de besluittekst opgenomen te treffen maatregelen.

Bovenstaand ontwerp voor de versterking van de dijk leidt tot de volgende te treffen maatregelen:

- *Het binnendijks versterken van de bestaande dijk. De waterkering wordt tot maximaal een hoogte van NAP +6,00 m aangelegd. De waterkering wordt tussen km 0 tot maximaal km 0,8 maximaal 1,5 m naar binnen verplaatst, om de beschermde rietzone te ontzien.*
- *Het op het talud van de dijk aanbrengen van een grasbekleding met een gesloten zode.*
- *Het aanbrengen van steenbekleding op het buitentalud over een lengte van maximaal 800 m, vanaf de noordgrens van het plangebied (daar waar het voorland ontbreekt), tot een hoogte van maximaal 1,5 m + NAP.*
- *Het verwijderen van bomen in een strook van 7,5 m, vanaf de teenlijn van de waterkering, vanwege het beheer en onderhoud van de waterkering, waarbij vanwege mogelijke verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis een aantal bomen worden gespaard.*
- *Het aanbrengen van een voorziening in de binnenteen van de dijk om overtollig water af te voeren. Deze voorziening wordt verbonden met de bestaande kwelsloot.*

5.3 Plangebied

Beschrijf het plangebied van het projectbesluit en de daarin gelegen beperkingengebieden die in de waterschapsverordening moeten worden opgenomen als gevolg van het projectbesluit. Bij veel dijkversterkingen gaat het om een aanpassing van de werkingsgebieden in de waterschapsverordening. Beschrijf in deze paragraaf de aangepaste werkingsgebieden, zodat gelijktijdig met het projectbesluit een Leggerbesluit waterschapsverordening in procedure kan worden gebracht. Daarmee worden ongewenste ontwikkelingen in het gebied voorkomen. Met dit Leggerbesluit worden de werkingsgebieden in de waterschapsverordening aangepast en ook de Omgevingswetlegger (voorheen Waterwetlegger) en de onderhoudslegger.

5.4 Instandhouding nieuwe waterkering.

Het projectbesluit ziet ook toe op het in werking hebben en in standhouden van het project. Beschrijf daarom de gevolgen van het projectbesluit voor het beheer en onderhoud.

Beheer en onderhoud

De versterkte dijk wordt na realisatie zodanig beheerd dat de kwaliteit van de grasmat optimaal is en maximaal bestand is tegen erosie. Daarnaast wordt gestreefd naar een grote soortenrijkdom op de dijk door een combinatie van gras met bloemen (bloemrijke dijken). Het beheer is erop gericht dat er een maximale doorworteling en een dichte bezetting van de grasmat ontstaat. Dat betekent dat het maaieregime of eventueel het extensieve begrazingsbeheer wordt afgestemd op het moment dat bij een bloemrijke dijk het zaad is gevallen of het moment dat het gras een zodanige lengte heeft dat de kwaliteit van de grasmat achteruitgaat. Afhankelijk van de keuze van het beheer van de versterkte dijk maakt het Waterschap nieuwe afspraken met de voormalige pachters van de dijk.

5.5 Kansen voor gebiedsontwikkeling

Beschrijf de kansen voor gebiedsontwikkeling die de dijkversterking mogelijk maakt. Vaak wordt ook over meekoppelkansen gesproken. Het gaat hier niet om de kansen die in het ontwerp al zijn meegenomen en er dus onlosmakelijk onderdeel van zijn. Geef aan of er voor deze kansen bestuursovereenkomsten zijn gesloten en wie verantwoordelijk is voor deze kans.

6. Flexibiliteit en nadere uitwerking

IN HET PROJECTBESLUIT KAN EEN FLEXIBILITEITSBEPALING WORDEN OPGENOMEN, WAARMEE AAN HET PROJECT RUIMTE WORDT GEGEVEN VOOR BEPERKTE AFWIJINGEN OP BASIS VAN LATER VERKREGEN INZICHTEN. IN HET PROJECTBESLUIT WORDT DE FLEXIBILITEIT BESCHREVEN EN DE VOORWAARDEN WAARBINNEN DE FLEXIBILITEIT IS TOEGESTAAN. DIT IS VERGELIJKBAAR MET DE IN VEEL PROJECTPLANNEN WATERWET GEBRUIKTE FLEXIBILITEITSBEPALING

IN HET PROJECTBESLUIT KAN OOK BEPAALD WORDEN DAT (EEN DEEL VAN) HET BESLUIT MET IN ACHTNEMING VAN DOOR HET DAGELIJK BESTUUR VAN HET WATERSCHAP VASTGESTELDE RANDVOORWAARDEN OP EEN LATER MOMENT NADER WORDT UITGEWERKT. DIT IS VERGELIJKBAAR MET DE WIJZIGINGSBEVOEGDHEID IN HET BESTEMMINGSPLAN. DEZE UITWERKING VINDT PLAATS NA VASTSTELLING VAN HET PROJECTBESLUIT EN KAN, ZOLANG DE UITWERKING NOG NIET IS VERWEZENLIJKT, DOOR EEN NIEUWE UITWERKING WORDEN VERVANGEN. VOOR DE UITWERKING VAN HET PROJECTBESLUIT MOET VERPLICHT AFDELING 3.4 AWB WORDEN TOEGEPAST. EERST WORDT EEN ONTWERP UITWERKINGSBESLUIT TER INZAGE GLEGD, WAAROP ZIENSWIJZEN INGEBRACHT KUNNEN WORDEN. NA VASTSTELLING VAN HET UITWERKINGSBESLUIT KUNNEN BELANGHEBBENDEN DAARTEGEN BEREOP INSTELLEN BIJ DE AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK.

6.1 Flexibiliteit in het besluit

In het projectbesluit kan ook flexibiliteit worden opgenomen, zowel in het ontwerp als in de uitvoering van het project. Door ruimte te geven in de formulering van het besluit kan het bevoegd gezag innovatieve ontwikkelingen faciliteren. In veel projectplannen Waterwet is dan ook een flexibiliteitsbepaling opgenomen om binnen randvoorwaarden enige flexibiliteit in het ontwerp en/of de uitvoering op te nemen. Om van deze flexibiliteit gebruik te maken is geen aanvullend besluit nodig. Flexibiliteit in het projectbesluit sluit ook aan op de voor de realisatiefase veel gebruikte D&C-contractvorm.

Bij de verdere uitwerking en realisatie van de dijkversterking mag worden afgeweken van het in dit Hoofdstuk geschetste ontwerp van de waterkering. Ten opzichte van het in dit Hoofdstuk geschetste ontwerp bestaat er flexibiliteit op het punt van:

- *De lengte waarover de steenbekleding in het noordelijk deel wordt doorgezet.*
- *Het ontwerp ter plaatse van de aansluiting van de N300*
- *Het ontwerp ter plaatse van de spoortunnel.*
- *Het ontwerp ter plaatse van de aansluiting van de Stobbenweg.*

Voor het ontwerp van de waterkering geldt een maximale aanleghoogte van 6.00 m + NAP en een minimale hoogte van de waterkering, gedurende de periode dat de bescherming van het achterland tegen overstroming gewaarborgd dient te worden (100 jaar, tot 2116) van 5.00 m + NAP, waarbij het talud van de waterkering niet steiler is dan 1:3. De versterking van de dijk dient plaats te vinden binnen het plangebied en binnen de in het bestemmingsplan .....aangegeven dubbelbestemming Waterstaat-Waterkering.

Ten aanzien van de uitvoering van de dijkversterking bestaat er flexibiliteit op het punt van het transport van grond naar het plangebied. Dit kan per as, per schip of buistransport plaatsvinden (zie ook Hoofdstuk Uitvoering).

Van deze flexibiliteit voor ontwerp en aanvoer mag alleen gebruik worden gemaakt:

- Binnen de in het tijdelijk omgevingsplan Delta vastgelegde werkingsgebied Waterstaat-Waterkering.
- Mits de N306 slechts een periode van niet meer dan maximaal 200 dagen en alleen in de periode 1 oktober tot en met 31 maart voor verkeer is afgesloten.
- Indien voldaan wordt aan de in Hoofdstuk 2 beschreven randvoorwaarden dijkversterking.
- Indien de aan het uiteindelijke ontwerp van de dijkversterking verbonden milieueffecten niet groter zijn dan de milieueffecten die zijn beschreven in de aan dit Projectbesluit Omgevingswet ten grondslag liggende:
- MER Versterking Meerdijk.
- Passende Beoordeling Versterking Meerdijk.

6.2 Nadere uitwerking

In het projectbesluit kan worden bepaald dat het besluit, met inachtneming van de daarbij gestelde randvoorwaarden, door het waterschap wordt uitgewerkt. De uitwerking vindt plaats na de vaststelling van het projectbesluit en kan, zolang de uitwerking nog niet is verwezenlijkt, door een nieuwe uitwerking worden vervangen.

Als het project bijvoorbeeld voorziet in het aanleggen van een kunstwerk in de waterkering, kan al wel duidelijk zijn binnen welk gebied het kunstwerk moet komen. Onbekend kan echter nog zijn de exacte capaciteit of omvang van het te bouwen kunstwerken. Dat kan dan met een uitwerkingsbesluit verder worden uitgewerkt.

Voor de vaststelling van een besluit tot uitwerking van het projectbesluit moet verplicht afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht worden toegepast. Dit betekent dat eerst een ontwerp-uitwerkingsbesluit ter inzage wordt gelegd waarop iedereen zienswijzen naar voren kan brengen. Daarna wordt het uitwerkingsbesluit door het dagelijks bestuur van het waterschap vastgesteld en goedgekeurd door gedeputeerde staten, waartegen vervolgens voor belanghebbenden beroep openstaat bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Net als het projectbesluit zelf, kan ook het uitwerkingsbesluit voor een bepaalde activiteit tevens gelden als omgevingsvergunning.

6.3 Maatvoering

Benadruk dat de maatvoeringen zo nauwkeurig mogelijk zijn weergegeven. In de daadwerkelijke uitvoering kunnen noodzakelijke afwijkingen optreden.

In dit hoofdstuk staan de afbeeldingen en de afmetingen van de waterstaatswerken die met dit projectbesluit worden gewijzigd. Deze maten en de afbeeldingen zijn bepalend voor de wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd. Desondanks is niet uit te sluiten dat in de uitvoering kleine afwijkingen ontstaan van de hierboven beschreven maatvoering. Dit is inherent aan de aard van de waterstaatswerken voorkomend uit de praktische en de noodzakelijke grofmazigheid van de uitvoeringswerkzaamheden en –machines. Dit projectbesluit geeft primair duidelijkheid over de functionele eisen van de aan te leggen waterstaatswerken. Het maximale ruimtebeslag en de maatvoering van deze werken is zo nauwkeurig mogelijk aangegeven.

Voor de aanleg of wijziging van de volgende waterstaatswerken <(benoemen)> geldt dat na dit besluit nog een omgevingsvergunning of andere vergunning of toestemming <(benoemen welke)> nodig is. In dat geval kan de genoemde uitvoeringsvergunning nadere invulling geven aan de uiteindelijke constructie, de afmeting en het uiterlijk van het waterstaatswerk.

Het waterschap heeft uitgebreid onderzoek laten doen naar de archeologische waarden in het plangebied. Dit projectbesluit houdt rekening met de uitkomsten van dat onderzoek. Ondanks de verrichte onderzoeken is niet volledig uit te sluiten dat tijdens de uitvoering onverwachte vondsten worden gedaan. Gelet op de internationale afspraak om archeologische resten zoveel mogelijk insitu te behouden, behoudt het waterschap zich het recht voor om af te wijken van de maatvoering, de ligging en de locatie van de volgende waterstaatswerken <(benoemen)> onder voorwaarde dat:

1. De afwijking dient om een archeologische vondst insitu te behouden;
2. Geen nadelige effecten voor derden optreden, anders dan al voorzien en onderzocht indit plan.;
3. De afwijking binnen de verworven gronden blijft;
4. Daarmee geen afbreuk wordt gedaan aan de waterstaatkundige doelen en de uitgangspunten van dit projectbesluit.

7. Uitvoering project: tijdelijke maatregelen

BESCHRIJF DE SITUATIE TIJDENS DE UITVOERING VAN HET PROJECTBESLUIT:

- . DE WERKZAAMHEDEN
  - . PROJECTGEBIED
  - . FASERING EN WIJZE VAN UITVOERING
  - . SITUATIE TIJDENS DE UITVOERING EN MOGELIJKE HINDER EN OVERLAST
  - . BEHEER EN ONDERHOUD TIJDENS DE UITVOERING
-

7.1 Werkzaamheden en tijdelijke maatregelen

Beschrijf welke werkzaamheden worden uitgevoerd en hoe ze worden uitgevoerd. Dit zijn de in de besluittekst op te nemen tijdelijke maatregelen voor de uitvoering van het projectbesluit.

De dijkversterking omvat het versterken en ophogen van de dijk met ongeveer 2,7 meter (grondwerk) over een afstand van ongeveer 3 km. De met deze versterking samenhangende werkzaamheden zijn:

- *Het naar het plangebied transporteren/aanvoeren van de voor de dijkversterking benodigde hoeveelheid grond (zand, klei en steenbekleding).*
- *Het vervangen en grotendeels hergebruiken van de bekleding van de dijk.*
- *Het aanleggen van drainage in de dijk. Het toepassen van drainage in de waterkering vergroot de stabiliteit van de dijk.*
- *Het inpassen van de Provincialeweg N... door de weg terug te plaatsen in de kruin van de versterkte dijk.*
- *Het inpassen van het op het buitentalud van de bestaande dijk gelegen fietspad.*
- *Het inpassen van de spoortunnel, en specifiek het aanpassen van het grondwerk op de tunnelbak.*
- *Het aansluiten van de versterkte dijk op het bestaande dijklichaam ter plaatse van de sluis.*
- *Het aansluiten van de Provincialeweg N... en het fietspad op de ...weg.*
- *Het aansluiten van de versterkte dijk op het bestaande dijklichaam bij ...*
- *Het verleggen van kabels en leidingen, en specifiek het verleggen van een middenspanningskabel van ...*
- *Het aanpassen van de toegang naar de verblijfshaven aan de nieuwe kruinhoogte van de dijk.*
- *Het zorgen voor een aansluiting naar de passantenhavens via het fietspad bij ...voor het beheer van de havens.*
- *Het aanleggen van op- en afritten voor het beheer van de waterkering aan de binnentaludzijde.*
- *Het (tijdelijk) verwijderen van beplanting en het na de versterking weer terugbrengen.*

Tijdens de uitvoering van de dijkversterking dient de (water)veiligheid niet in gevaar te komen. In het gesloten seizoen (van 15 oktober tot 15 april) worden alleen werkzaamheden uitgevoerd, die de functie van de waterkering in het beschermen van het achterland tegen overstrooming, niet in gevaar brengen.

Het uiteindelijke uitvoeringsontwerp en de realisatie van de dijkversterking is de taak van de aannemer vanuit het overeen te komen contract met Waterschap Nederland. Om te komen tot een verdere optimalisatie van het ontwerp en de realisatie wordt de aannemer verzocht om ervaring en creativiteit in te brengen in zowel het ontwerp van de dijkversterking als met name in de wijze van uitvoeren van de dijkversterking. Om gebruik te kunnen maken van de kennis van de markt, is er flexibiliteit in het ontwerp van de waterkering en de wijze van uitvoeren aangebracht, zoals in het Hoofdstuk Projectbeschrijving is beschreven.

7.2 Projectgebied

Beschrijf het projectgebied waar de werkzaamheden en tijdelijke maatregelen plaatsvinden.

Het projectgebied is het gebied waar daadwerkelijk de voor de versterking van de waterkering benodigde maatregelen worden genomen. De voor de realisatie benodigde werkruimte van 1,5 m maakt deel uit van het projectgebied. Tot het projectgebied behoort ook de voor het in standhouden van het buitentalud van de waterkering benodigde boomvrije zone van 7,5 meter uit de teen van de waterkering. De mogelijke aanlandplaatsen voor de aanvoer van grond per schip maken onderdeel uit van het projectgebied.

Buiten het projectgebied zijn mogelijk opslagplaatsen nodig voor de uitvoering. Omdat een exacte locatie hiervan niet bekend is, is met deze depots geen rekening gehouden in het MER en in de vergunningaanvragen. De benodigde vergunningen en toestemmingen hiervoor dienen te worden aangevraagd door de aannemer.

7.3 Fasering en wijze van uitvoering

Beschrijf de fasering en wijze van uitvoering van de werkzaamheden. Voor de wijze van uitvoeren is van belang welke flexibiliteit in de uitvoering gewenst is. Beschrijf de verschillende mogelijkheden en neem deze mee in de effectbepaling.

Fasering van de uitvoering

De uitvoering van de dijkversterking neemt maximaal 2,5 jaar in beslag, van 2020 tot voorjaar 2022. Einde 2021 is de waterkering volgens planning waterveilig. De aannemer bepaalt hoe de fasering van de dijkversterking eruit gaat zien. Denkbaar is dat in de eerste maanden voorbereidende werkzaamheden zoals engineering en kappen van bomen worden uitgevoerd. Een deel van deze periode voor de uitvoering is nodig om de benodigde zettingen te laten ontstaan. Verwacht wordt dat voor de verschillende onderdelen (verbreding, verhoging) een zettingsperiode van ongeveer vier maanden nodig is. Door middel van monitoring (waterspanningsmeters) wordt het zettingsverloop gevolgd. Mogelijk kan deze tijd worden verkort door het inzetten van maatregelen die de zetting versnellen. Om de N... zo kort mogelijk uit gebruik te nemen bestaat de mogelijkheid om eerst in de binnenberm al zand aan te brengen, voordat de weg wordt verwijderd en de waterkering wordt opgehoogd. Het opnieuw aanbrengen van de weg is afhankelijk van het zettingsverloop van de dijk.

De duur (zo kort mogelijk) en de periode (liefst niet in de zomer, het hoogseizoen) waarin de N... tijdelijk niet beschikbaar is, zijn een belangrijk criterium in de aanbesteding van de realisatie van de dijkversterking en de uiteindelijke keuze van de uitvoerend aannemer. Daarmee wil het waterschap zorgvuldig omgaan met de beperking van hinder en bereikbaarheid, wat in het belang is van onder andere Restaurant (zie hoofdstuk Belangenafweging).

Wijze van uitvoering

De totaal verwachte hoeveelheid aan te voeren materiaal is afgerond 230.000 m³. De aanvoer van bouwmaterialen kan per as of per schip of, in het geval van zand, via een persleiding plaatsvinden. De aanvoer van bouwmaterialen is een taak voor de aannemer. De aannemer maakt samen met het waterschap de keuze op welke wijze het bouwmaterialen wordt aangevoerd. Mogelijke effecten van de aanvoer van bouwmaterialen zijn in Hoofdstuk Effecten beschreven.

Een van de opties is dat al het materiaaltransport wordt uitgevoerd per as. Als het materiaal per as in het werk wordt gereden, leidt de totale hoeveelheid aan te voeren materiaal tot een gemiddelde van 72 vrachtbewegingen per dag (als enkel overdag 8 uur wordt gewerkt) of 215 vrachtbewegingen per dag (24 uur per dag). Aanvoer per as heeft maatschappelijke en financiële consequenties. Aanvoer over water wordt vanuit milieu positief beoordeeld ten opzichte van vervoer per as. Daarom is onderzocht of transport van de hoofdstroom van het bouwmaterialen per schip tot aan of dicht bij de werklocatie en vervolgens per as binnen het werkgebied kan plaatsvinden.

Als wordt gekozen voor aanvoer van bouwmaterialen per schip is een tijdelijke aanmeervoorziening nodig. Op de aanlegplaats worden schepen met behulp van een hydraulische graafmachine gelost en wordt het materiaal via dumpers of vrachtwagens van de losplaats naar de verwerkingsplaats vervoerd. Daar zal het met hydraulische graafmachines en bulldozers worden verwerkt. Binnen het projectgebied zijn dan de bij de aanvoer per as genoemde vrachtwagenbewegingen aan de orde. De aanvoer per schip kan op een aantal mogelijke locaties plaatsvinden. Vanuit het oogpunt van duurzaamheid heeft de aanvoer per schip de voorkeur. Voor alle locaties geldt dat verstoring in de omgeving zoveel mogelijk dient te worden beperkt. Voor de waterkwaliteit is het van belang dat het baggeren zorgvuldig plaatsvindt en dat mitigerende maatregelen worden getroffen om vertroebeling te voorkomen.

In de voorbereiding van de uitvoering van de dijkversterking kan onderzocht worden of er nog een (andere) locatie is waar aanvoer per schip kan plaatsvinden. Hierbij moet rekening gehouden met de volgende uitgangspunten:

- *Overeenstemming met eigenaar en afweging van belangen.*
- *Geen aantasting van riet dat geschikt is als leefgebied van de grote karekiet.*
- *Geen negatieve invloed op vleermuizen en andere gevoelige flora en fauna.*
- *Geen belemmering in de vaargeul.*

7.4 Tijdelijke situatie tijdens de uitvoering

Beschrijf de situatie tijdens de uitvoering en benoem eventuele hinder en welke maatregelen daarvoor worden genomen. Denk aan bereikbaarheid voor hulpdiensten, verkeersveiligheid, overlast en hinder en maatregelen om overlast te beperken.

Een strook van 1,5 m tussen de dijk en het voorland mag worden gebruikt als werkstrook voor het versterken van de waterkering. In een deel van het voorland staan bomen binnen een zone van 7,50 meter van de teen van de dijk. Voor een

goede doorworteling van de grasmatten (erosiebestendigheid) van de dijk is het noodzakelijk deze bomen te verwijderen. Vanwege mogelijke verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis blijft een aantal bomen gespaard (zie Hoofdstuk effecten). Nadat de werkzaamheden zijn afgerond, worden in overleg met belanghebbenden nieuwe bomen geplant, behalve in de voor de grasbekleding benodigde boomvrije zone.

Tijdens de uitvoering van de dijkversterking is de Provincialeweg N300 tussen ...en ...in elk geval voor een deel van de uitvoeringsperiode afgesloten. De weg is tijdens de werkzaamheden voor doorgaand verkeer naar verwachting maximaal een jaar afgesloten. Voor doorgaand verkeer wordt een alternatieve route of omleiding ingesteld via de Provinciale wegen N1 en N3 (zie ook Hoofdstuk Maatregelen). Bestemmingsverkeer is in de periode dat de N300 is afgesloten mogelijk via de bestaande wegen. De bereikbaarheid is afhankelijk van de fasering van de werkzaamheden door de aannemer.

De aannemer stelt daarom ruim voor de werkzaamheden beginnen een verkeersmanagementplan op waarin de bereikbaarheid en verkeersveiligheid zijn uitgewerkt. De maatregelen uit dit plan worden met belanghebbenden besproken. In het verkeersmanagement plan dient de aannemer rekening te houden met de bereikbaarheid van onder meer de aanwezige horeca, in het bijzonder Restaurant ... (zie ook Hoofdstuk Belangenafweging), het bedieningsgebouw van de spoortunnel van ProRail voor onderhoud en bij calamiteiten en de woningen en agrarische bedrijven aan de ...weg. De maatregelen over de veiligheid en omgang met eventuele calamiteiten zijn opgenomen in een Veiligheidsplan.

De voor de dijkversterking benodigde werkzaamheden kunnen leiden tot hinder voor de omgeving. Voorafgaand aan de uitvoering stelt de aannemer daarom een Omgevingsmanagementplan op. Hierin worden de maatregelen uitgewerkt die tijdens de uitvoering worden getroffen om de hinder zoveel mogelijk te beperken.

7.5 Beheer en Onderhoud tijdens de uitvoering

Beschrijf het beheer en onderhoud tijdens de werkzaamheden.

8. Verantwoording project aan wet- en regelgeving en beleid

---

*TOON AAN DAT HET PROJECT VOLDOET AAN WET- EN REGELGEVING EN PAST IN HET BELEID ZOWEL INTERNATIONAAL ALS NATIONAAL EN REGIONAAL. DENK AAN KADERRICHTLIJN WATER, OMGEVINGSWET, OMGEVINGSBESLUIT, BESLUIT KWALITEIT LEEFOMGEVING, PROVINCIALE OMGEVINGSVERORDENING, GEMEENTELIJKE OMGEVINGSVISIE EN OMGEVINGSPLAN.
LET OP ER IS VEEL OVERLAP MET HOOFDSTUK KWALITEIT LEEFOMGEVING*

Het projectbesluit dient te passen binnen het nationale, provinciale en regionale beleid. Beschrijf of het projectbesluit past in het bestaande beleid. Het projectbesluit mag mits goed onderbouwd afwijken van het beleid.

Inventariseer in hoeverre omgevingsvisies, waterprogramma's, Bestuursakkoorden water (en waterketen), en overige beleidskaders/notities van het waterschap en andere overheden een beperking of rechtvaardiging van het projectbesluit betekent. Beschrijf waar nodig dat voldaan wordt aan wet- en regelgeving en beleid. Wees alert op overlap met hoofdstuk kwaliteit leefomgeving. Ook daarvoor wordt getoetst aan wet- en regelgeving. Focus op de afwijkingen en onderbouw deze. Deze inventarisatie is vooral nuttig voor de uitgangspunten voor het ontwerp en voor de effectbeschrijving in het MER.

IN PROJECTPLANNEN WATERWET IS ALTIJD EEN TOETSING AAN DE WATERWET OPGENOMEN. VAN BELANG WAS HET DUURZAAM BEHEER VAN OPPERVLAKTEWATER EN GRONDWATER. BIJ DE TOETSING AAN DE WATERWET WERD GEKEKEN NAAR:

- . Het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste.*
- . Het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem.*
- . Het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen*

DEZE TOETSING IS NU OPGENOMEN IN HET BESLUIT KWALITEIT LEEFOMGEVING

8.1 Nationaal

8.1.1 Omgevingswet

De Omgevingswet bundelt de wetgeving en de regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Daarmee vormt de wet de basis voor de samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Het gaat om de balans tussen beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving met het oog op een duurzame ontwikkeling. Het motto van de wet is 'ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'. Dit motto is vertaald in twee maatschappelijke doelen:

- Een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit bereiken en in stand houden

- De fysieke leefomgeving doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen.

De wet kent, om deze doelen te bereiken zes kerninstrumenten, waaronder het projectbesluit. Het dagelijks bestuur van het waterschap stelt het projectbesluit vast. Een projectbesluit voor de aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen wordt vastgesteld op grond van artikel 5.46 lid 2 van de Omgevingswet. Als er sprake is van een andere aanleiding om het projectbesluit vast te stellen, is de grondslag voor dit besluit artikel 5.44 lid 4 Ow. Op grond van artikel 5.52 Ow is het projectbesluit ook de wijziging van het gemeentelijk omgevingsplan.

Voor de vaststelling van het projectbesluit gelden allerlei procedures en regels. Deze zijn opgenomen in de vier AMvB's van de Omgevingswet en eventueel in de Omgevingsverordening van de provincie. Het wettelijk kader voor de beoordeling van mogelijke effecten van de uitvoering van een projectbesluit op de fysieke leefomgeving is vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Dit besluit bevat daartoe zogeheten instructieregels. Dit zijn regels die ook gemeenten moeten toepassen als zij een omgevingsplan vaststellen. In het Bkl zijn de voor het omgevingsplan geldende instructieregels voor een groot deel voor het projectbesluit van overeenkomstige toepassing verklaard. Het gaat daarbij om regels die zien op het waarborgen van de veiligheid, de gezondheid en het milieu (lucht, geluid, bodem), de bescherming van de natuur en het waarborgen van het waterbelang. Het waterbelang wordt allereerst geborgd door het verplicht doorlopen van de watertoets. Voor het borgen van het waterbelang gelden ook regels ter behoud van ruimte voor de waterveiligheid en ter voorkoming of beperking van wateroverlast. Voor een projectbesluit kunnen ook instructieregels van toepassing zijn die zien op de bescherming van het landschap en het cultureel- of werelderfgoed.

8.1.2 Omgevingsbesluit

Het Omgevingsbesluit (Ob) regelt welk bestuursorgaan het bevoegd gezag is om een omgevingsvergunning te verlenen en welke procedures gelden. Ook regelt dit besluit de betrokkenheid van andere bestuursorganen, adviesorganen en adviseurs bij de besluitvorming. In dit besluit is ook de milieueffectrapportage geregeld.

Beschrijf vanwege het Omgevingsbesluit (Ob) op basis van welke categorie een MER is gedaan of dat er gezien de activiteit waar het om gaat geen verplichtingen zijn op dat vlak. De MER-plichten staan in bijlage V bij het Ob. Onder J staan de infrastructuur en ruimte projecten. J4 gaat over binnenvaarwegen. J5 over havens. Onder K staan de waterbeheerprojecten: K4 bevat de m.e.r.-beoordelingsplicht voor werken voor kanalisering en ter beperking van overstromingen.

Ter onderbouwing van dit projectbesluit is op grond van categorie K4 in bijlage V bij het Omgevingsbesluit een MER opgesteld.

8.1.3 Besluit kwaliteit leefomgeving

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan instructieregels over onder andere het beheer van watersystemen, het ontwerp, bouw en beheer van zuivering technische werken, het opstellen van omgevingsplannen en over het projectbesluit. Benoem de voor het projectbesluit relevante zaken uit dit besluit. In het hoofdstuk 'het project en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving' komen de gevolgen van het project voor de kwaliteit van de leefomgeving aan de orde. In dit hoofdstuk gaat het om de relevante wet- en regelgeving op dat gebied.

Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) is één van de 4 Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) bij de Omgevingswet. De regels in het Bkl zijn bedoeld voor de bestuursorganen van het Rijk, de

provincie, de gemeente en het waterschap. In het Bkl staan instructieregels, beoordelingsregels, regels voor monitoring, omgevingswaarden en reserveringsgebieden.

Instructieregels

De instructieregels gaan over het uitvoeren van taken en het gebruiken van instrumenten. Het bestuursorgaan houdt daarbij rekening met de samenhang van de verschillende aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen. De instructieregels hebben betrekking op:

- Het waarborgen van de veiligheid,
- Het beschermen van de gezondheid,
- Het beschermen van het milieu,
- Het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening,
- Het beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden,
- Het behoud van cultureel erfgoed,
- Het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed,
- De natuurbescherming,
- Het tegengaan van klimaatverandering,
- De kwaliteit van bouwwerken,
- De evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
- Het behoeden van de staat en werking van infrastructuur voor nadelige gevolgen van activiteiten,
- Het beheer van infrastructuur,
- Het beheer van watersystemen,
- Het beheer van geobiologische en geothermische systemen en ecosystemen,
- Het beheer van natuurlijke hulpbronnen,
- Het beheer van natuurgebieden,
- Het gebruik van bouwwerken,
- Het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen.

Bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties dient in ieder geval rekening te worden gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid.

Beoordelingsregels

De beoordelingsregels geven aan onder welke voorwaarden het bevoegd gezag vergunning kan verlenen of weigeren. Ook kunnen de beoordelingsregels aangeven hoe het bevoegd gezag de gevolgen van activiteiten moet berekenen of afwegen.

Om goede beslissingen te kunnen nemen, moeten overheden en initiatiefnemers beschikken over betrouwbare informatie over de toestand van de fysieke leefomgeving. Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) bevat daartoe regels voor monitoring.

Omgevingswaarden

Omgevingswaarden zijn bedoeld voor het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Ook ondersteunen ze bij het zorgen voor een goede omgevingskwaliteit. Een omgevingswaarde is één van de instrumenten waarmee overheden het beleid van een omgevingsvisie kunnen uitvoeren. Hiermee kan de gemeente, provincie of het Rijk de kwaliteit vastleggen die ze voor de fysieke leefomgeving wil bereiken. Deze kwaliteit moet objectief vast te stellen en meetbaar zijn. Omgevingswaarden van het Rijk volgen vaak uit Europese of andere internationale verplichtingen.

Het Rijk heeft in het Bkl (artikel 2.15 lid 1), omgevingswaarden vastgesteld voor luchtkwaliteit, kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater, zwemwaterkwaliteit, de veiligheid primaire waterkeringen en de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk.

Reserveringsgebieden

Behoud van ruimte voor een aantal toekomstige functies van nationaal belang is nodig voor ontwikkelingen die alleen op sommige locaties kunnen plaatsvinden. De Rijksoverheid moet zoveel mogelijk voorkomen dat nieuwe ontwikkelingen in de weg staan van bestaand gebruik. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn daarom reserveringsgebieden opgenomen. Hierin kan een gemeente in het omgevingsplan niet alle functies en activiteiten toelaten.

Zo zijn er reserveringsgebieden voor de grote rivieren. Door de reserveringsgebieden voor grote rivieren blijft er ruimte voor rivierverruimende maatregelen die op korte of langere termijn nodig zijn. Het gaat om de Rijnakken en de Maas. De gemeente moet hier in het omgevingsplan rekening mee houden bij het toelaten van ontwikkelingen (zie artikel 5.42 van het Bkl en artikel 2.9 en bijlage III van de Omgevingsregeling).

8.1.4 Nationale Omgevingsvisie

Rijk, provincies en gemeenten stellen ieder een omgevingsvisie op: een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie heeft betrekking op alle terreinen van de leefomgeving. Een omgevingsvisie gaat in op de samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed.

8.1.5 Nationaal Waterprogramma

Het beheer van rijkswateren wordt opgenomen in het Nationaal Waterprogramma 2022-2027, waarin de rijksplannen op watergebied samenkomen. Dit programma is het instrument voor het behalen van de omgevingswaarden en andere doelstellingen voor het oppervlaktewater met maatregelen ter uitvoering van de Kaderrichtlijn Water, het grondwater, waterwinlocaties in het oppervlaktewater, omgevingswaarde voor zwemwater en schelpdierwater. Met het Nationaal Waterprogramma voldoet Nederland aan de Europese eisen die voortvloeien uit de Kaderrichtlijn Water (KRW), de Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR) en de Kaderrichtlijn mariene strategie (KRM).

8.1.6 Overige plannen

Overstromingsrisicobeheerplannen

Met de verschillende overstromingsrisicobeheerplannen geeft Nederland invulling aan een van de doelen van de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR). De overstromingsrisicobeheerplannen geven inzicht in de doelen die Nederland stelt om het risico van overstromingen te beperken en de maatregelen die daarvoor getroffen worden. Deze maatregelen zijn onderdeel van het Nationaal Waterprogramma.

Stroomgebiedbeheerplannen

Belangrijk onderdeel van de KRW zijn de Stroomgebiedbeheerplannen (SGBP's). Hierin staan afspraken en concrete maatregelen om per stroomgebied van een rivier de KRW-doelen te behalen. De Stroomgebiedbeheerplannen zijn onderdeel van het Nationaal Waterprogramma.

8.2 Regionaal

8.2.1 Provinciale Omgevingsvisie

In de omgevingsvisie legt de provincie haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast. De provincie stelt één omgevingsvisie voor het hele grondgebied vast. Daarnaast kan de provincie samen met andere gemeenten of provincies een gezamenlijke of regionale omgevingsvisie opstellen.

8.2.2 Provinciale Omgevingsverordening

De omgevingsverordening bevat alle provinciale regels voor de fysieke leefomgeving. Dit kunnen regels zijn over activiteiten, bijvoorbeeld activiteiten in natuurgebieden. Per provincie is er één omgevingsverordening. De omgevingsverordening vervangt bestaande verordeningen zoals de milieuverordening, de planologische verordening, de ontgrondingenverordening, de landschapsverordening en de grondwaterverordening.

8.2.3 Regionaal waterprogramma

De provincie stelt om uitvoering te geven aan verschillende Europese richtlijnen zoals de KRW en de GWR (artikel 3.8 Omgevingswet) een regionaal waterprogramma vast. Het regionale waterprogramma wijst regionale oppervlaktewaterlichamen, grondwaterlichamen en waterwinlocaties aan. In het regionaal waterprogramma neemt de provincie het provinciaal waterbeleid op. En ze coördineert de gebiedsgerichte uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen (artikel 2.18 lid 1a Omgevingswet). De provincie is verantwoordelijk voor het behalen van de doelen uit de Europese richtlijnen (Vogel- en Habitatrichtlijn, Kaderrichtlijn Water en de zwemwaterrichtlijn o.a.). In bepaalde gevallen staat in het programma een beschrijving voor de monitoring.

Het regionaal waterprogramma dient maatregelen te bevatten ter uitvoering van de KRW en GWR voor grondwater, voor waterlichamen waarin waterwinlocaties te liggen en om te voldoen aan de omgevingswaarden voor oppervlaktewaterkwaliteit.

Het regionale waterprogramma moet in ieder geval de maatschappelijke functie drinkwateronttrekking toekennen aan regionale wateren die worden gebruikt voor de onttrekking van voor menselijke consumptie bestemd water. Ook andere maatschappelijke functies kunnen worden vastgelegd. Het bevoegd gezag gebruikt dit om te kunnen beslissen over een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit. Daarbij worden maatschappelijke functies in het regionale én in het nationale waterprogramma bekeken (artikel 8.84 Bkl). Het gaat daarbij om functies die voorzien in de behoefte van de samenleving en 'eigen zijn' aan het watersysteem. Scheepvaart, drinkwatervoorziening, visserij, recreatie en zoutwatereteelt (schelpdieren en zeewier) zijn vaak maatschappelijke functies van watersystemen.

Voor de beoordeling van de vergunningaanvraag zijn in het Bkl beoordelingsregels vanwege waterbelangen opgenomen (artikel 8.84, 3e lid Bkl). Het verlenen van een omgevingsvergunning voor een activiteit mag er niet toe leiden dat de toestand van het waterlichaam erop achteruitgaat (artikel 8.84, 4e lid Bkl). Het gaat om de chemische en ecologische toestand van het KRW-oppervlaktewaterlichaam. Het gaat ook om de chemische en kwantitatieve toestand van het grondwaterlichaam.

Het bevoegd gezag houdt bij het beoordelen rekening met de volgende waterprogramma's (artikel 8.84, 2e lid Bkl) waterbeheerprogramma's, regionale waterprogramma's, stroomgebiedbeheerplannen, overstromingsrisicobeheerplannen en het nationaal waterprogramma. In waterprogramma's staat het waterbeleid. Ze geven (vaak) aan hoe het

bevoegd gezag uitvoering geeft aan de bescherming van de waterbelangen. Het bevoegd gezag kan bij de toetsing van de aanvraag ook de maatregelen in het waterprogramma betrekken. Door rekening te houden met de waterprogramma's kan het bevoegd gezag tot oordeel komen dat de activiteit niet te verenigen is met de waterbelangen.

8.2.4 Gemeentelijke Omgevingsvisie

In de omgevingsvisie legt de gemeente haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast. De gemeente stelt één omgevingsvisie voor het hele grondgebied vast. Beschrijf de voor het project relevante ambities en beleidsdoelen en toets of het project past bij deze ambities en doelen.

8.2.5 Omgevingsplan

Het omgevingsplan geeft invulling aan de maatschappelijke opgaven uit de gemeentelijke omgevingsvisie. De doelen uit de omgevingsvisie vormen het kader voor het omgevingsplan.

Mogelijke doelen van het omgevingsplan zijn (zie Bkl, hoofdstuk 5) het:

- waarborgen van de veiligheid.
- beschermen van de waterbelangen.
- Beschermen van de gezondheid en van het milieu
- Beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden en cultureel erfgoed
- Behoud van ruimte voor toekomstige functies
- Behoeden van de staat en werking van infrastructuur of voorzieningen voor nadelige gevolgen van activiteiten
- Bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen
- De uitoefening van taken voor de fysieke leefomgeving

Het omgevingsplan bevat alle regels over de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt binnen haar grondgebied. Per gemeente is er één omgevingsplan. Het omgevingsplan regelt allereerst een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ook stelt het omgevingsplan regels om de veiligheid te waarborgen en de gezondheid en het milieu te beschermen. De gemeente kan in het omgevingsplan regels stellen voor activiteiten. Dit kan alleen als het Rijk en de provincie die activiteiten niet al heeft geregeld in een van de AMvB's of in de omgevingsverordening. Een omgevingsplan bevat onder andere regels voor het toestaan of niet toestaan van bepaalde activiteiten in bepaalde gebieden. Deze gebieden zijn aangegeven op een Verbeelding.

Benoem de voor het project relevante omgevingsplannen. Geef aan of het project leidt tot het wijzigen van het omgevingsplan en verwijst naar het hoofdstuk wijziging omgevingsplan indien relevant. Kijk bij de toetsing aan het omgevingsplan naar de doelen in het omgevingsplan.

8.2.6 Waterbeheerprogramma

Beschrijf de doelen en ambities van het waterbeheerprogramma van waterschap Nederland. Geef aan hoe het project bijdraagt aan de doelen en ambities van het waterbeheerprogramma. Benoem met welke voorgenomen maatregelen uit het waterbeheerprogramma het projectbesluit overeenkomt. En beschrijf hoe het projectbesluit bijdraagt aan het invullen van beheer van watersystemen en het waterketenbeheer (de doelstellingen uit de Omgevingswet voor waterschappen (artikel 2.17)).

9. Het project en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving

IN DIT HOOFDSTUK GAAT HET OVER DE KWALITEIT VAN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING. BENUT VOOR DIT HOOFDSTUK DE UITKOMSTEN VAN HET MER. TOON AAN DAT HET PROJECT BIJDRAAGT AAN EEN VEILIGE EN GEZONDE FYSIEKE LEEFOMGEVING EN EEN GOEDE OMGEVINGSKWALITEIT EN AAN EEN DOELMATIG BEHEER, GEBRUIK EN ONTWIKKELING VAN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING OM MAATSCHAPPELIJKE BEHOEFTE TE VERVULLEN.

NB: IN POTENTIE IS ER EEN OVERLAP MET HET HOOFDSTUK BELANGEN. BESCHRIJF IN DIT HOOFDSTUK DE HOOFDLIJNEN. IN HOOFDSTUK BELANGEN KOMEN MEER DE INDIVIDUELE BELANGEN AAN DE ORDE.

9.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze bij de vaststelling van het projectbesluit rekening is gehouden met diverse aspecten van de fysieke leefomgeving, mede met het oog op de doorwerking in omgevingsplannen en eventuele omgevingsvergunningen en uitvoeringsbesluiten. De beschrijving wordt per aspect in een aparte paragraaf opgenomen.

Beschrijf de effecten voor de situatie tijdens de uitvoering en erna. Benoem de uitgevoerde onderzoeken. Maak in de beschrijving van effecten onderscheid in de gebruiksfase en in de uitvoerings- of aanlegfase. Elke fase leidt tot wezenlijk andere effecten en te nemen maatregelen.

In dit Hoofdstuk is voor de verschillende milieu- en omgevingsaspecten per thema aangegeven of er als gevolg van de dijkversterking effecten optreden en/of deze effecten een belemmering zijn voor de dijkversterking. Het betreft permanente en tijdelijke milieueffecten.

De resultaten van het uitgevoerde onderzoek naar effecten worden in dit projectbesluit op hoofdlijnen beschreven. Het uitgevoerde onderzoek naar milieu en omgevingsaspecten is onder meer beschreven in het MER en de Passende Beoordeling.

De effecten zijn zowel voor de gebruiksfase als de uitvoeringsfase bepaald. De gebruiksfase is de situatie na de uitvoering van het project. De uitvoeringsfase is de daaraan voorafgaande situatie tijdens de uitvoering van het projectbesluit. Bij het bepalen van de effecten van de uitvoering is uitgegaan van een worstcasescenario, met maximaal ruimtebeslag en maximale uitvoeringsinspanning zoals beschreven in dit projectbesluit.

Tijdens de uitvoering worden de uitvoeringseffecten gemonitord, zoals grondwatermonitoring, vooropname van gebouwen, schade-inspecties etc. Op deze manier kunnen, indien nodig, tijdig (aanvullende) maatregelen worden getroffen om de effecten te verminderen of te voorkomen.

9.2 Werelderfgoed en cultureel erfgoed

Beschrijf op welke wijze rekening is gehouden met binnen of buiten het projectgebied aanwezige cultureel erfgoed en toon aan dat de kernkwaliteiten van het erfgoed niet wordt aangetast.

Beschrijf vervolgens de wijze waarop het project landschappelijk of stedenbouwkundig wordt ingepast.

Wettelijk kader

Het Bkl bevat in paragraaf 5.1.5 instructieregels voor de wijze waarop met cultureel erfgoed rekening moet worden gehouden. Het gaat hierbij om monumenten, archeologische monumenten,

stads- en dorpsgezichten, cultuurlandschappen en ander cultureel erfgoed als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet. Daarnaast geeft het Bkl als instructieregel dat rekening moet worden gehouden met het behoud van de uitzonderlijk universele waarde van werelderfgoed. Het gaat om op het grondgebied van Nederland gelegen cultureel en natuurlijk erfgoed dat, op grond van het Werelderfgoed verdrag, is opgenomen in de Lijst van het Werelderfgoed.

Voor de bescherming van het landschap geldt voor Nederland het Europees landschapsverdrag. Dit verdrag erkent dat landschappen een onderdeel zijn van de fysieke leefomgeving. Het landschapsbeleid kan door Rijk, provincie of gemeente in een omgevingsvisie zijn vastgelegd. Bij een projectbesluit moet worden aangegeven op welke wijze met bestaande landschappelijke waarden en mogelijk daarover vastgesteld beleid rekening is gehouden. Deels zijn landschapswaarden in instructieregels van het Bkl verankerd. Zo bevat het Bkl een instructieregel over het behoud van uitzicht op de vrije horizon van de zee. En de instructieregel over het cultureel erfgoed gaat ook over de bescherming van cultuurlandschappen.

Erfgoed

Archeologisch bureauonderzoek leidt tot de conclusie dat het gebied een hoge tot middelhoge verwachtingswaarde heeft voor intact zijnde resten uit de periode Laat-Paleolithicum-Neolithicum in de podzol ondergrond op NAP -2 tot -4 meter. Aangezien de bestaande dijk aanwezige resten al grotendeels heeft verdrukt en de resterende zetting dermate beperkt blijkt dat geen significante effecten (bijvoorbeeld vanwege zijwaartse wegpersing) plaatsvinden, acht het bevoegd gezag (provincie ...) nader onderzoek op dit punt niet nodig. Tenzij graafwerkzaamheden beneden NAP -1,5 meter worden gepland. In dat geval moet verkennend booronderzoek inzicht geven in de actuele staat van de podzol ondergrond. In het gebied kunnen scheepswrakken aanwezig zijn. Als tijdens werkzaamheden scheepsresten worden aangetroffen, dient op dat moment te worden gehandeld volgens de voorgeschreven protocollen.

Landschap

De verhoging maakt de dijk meer beleefbaar als waterkerend element en heeft daardoor landschappelijk een positief effect. Het vervangen van het bestaande relatief intensieve beheer met schapen naar een meer extensief beheer gericht op bloemrijk grasland kan leiden tot meer flora en daardoor fauna in het gebied op de langere termijn. Daarmee heeft dit beheer een positief effect op recreatie en de beleving van het landschap door een grotere variatie van natuur. De dijkversterking kan goed worden ingepast in de omgeving. Bestaande en nieuwe aansluitingen worden hersteld of vernieuwd met de uitvoering van de dijkversterking. Hierdoor blijven toegangen behouden na de dijkversterking. De Provinciale weg wordt tijdens de uitvoering in de verhoogde kruin teruggebracht.

9.3 Natuur

Plannen en projecten mogen niet leiden tot significante effecten op Natura 2000-gebieden. De Natura 2000-gebieden zijn aangewezen voor specifieke habitats en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn gesteld. Wanneer effecten leiden tot het in gevaar komen van deze instandhoudingsdoelstellingen, dan zijn deze effecten significant. Ook de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuur Netwerk Nederland en van bijvoorbeeld weidevogelgebieden dienen behouden te blijven.

Beschrijf de actuele natuurwaarden en ga in op de bescherming van gebieden en soorten. Beschrijf de effecten in termen van ruimtebeslag en verstoring. Toets de uitkomsten aan de provinciale omgevingsverordening en aan de Bkl.

Wettelijk kader

Ter bescherming van de natuur worden instructieregels opgenomen in het Bkl. Deze regels zullen grotendeels overeenkomen met de regels die zijn opgenomen in de huidige Wet natuurbescherming. Deze wet bevat onder andere regels over gebiedsbescherming voor aangewezen Natura-2000 gebieden, over de soortenbescherming voor het beschermen van plant- en diersoorten (waaronder vogels) en regels ter bescherming van houtopstanden.

Het gebiedsbeschermingsregime voor Natura 2000-gebieden vloeit vooral voort uit twee Europese Richtlijnen, te weten de Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en de Habitatrichtlijn (92/43/EEG).

Voor natuurgebieden kan ook een nationaal beschermingsregime gelden. Zo is elke provincie verplicht in haar omgevingsverordening gebieden aan te wijzen die behoren tot het zogeheten Natuurnetwerk Nederland. In de verordening zijn voor deze gebieden de wezenlijke kenmerken en waarden opgenomen, die bescherming behoeven. Naast gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland kan de provincie in haar verordening ook andere type gebieden aanwijzen die op een bepaalde wijze moeten worden beschermd. Bijvoorbeeld de zogeheten bijzondere provinciale natuurgebieden en weidevogelgebieden. Het Bkl bevat ook instructieregels ter bescherming van houtopstanden. Daarnaast kunnen door de gemeente voor het kappen van bomen regels zijn opgenomen in het omgevingsplan.

Actuele natuurwaarden

Uit recente inventarisaties is gebleken dat de voorlanden van de dijk van belang zijn voor binnen de Wet natuurbescherming beschermde vleermuizen. Het plangebied is van belang als vliegroute en foerageergebied voor deze soorten. In het plangebied zijn geen zomerverblijfplaatsen aangetroffen, maar wel is één baltslocatie van de gewone dwergvleermuis vastgesteld.

Effecten op beschermde soorten

Het kappen van bomen in het voorland ten behoeve van een schaduwvrije of wortelvrije zone ten behoeve van het in standhouden van de bekleding van het buitentalud van de dijk heeft mogelijk effecten op de functie van het gebied als vliegroute en foerageergebied en kan ten koste gaan van één baltsplaats van de gewone dwergvleermuis. Daarnaast kunnen enkele baltslocaties van de ruige dwergvleermuis die net naast het plangebied liggen negatief worden beïnvloed. Vanwege de mogelijke aantasting van de baltsplaats (verblijfsplaats) van de gewone dwergvleermuis en van enkele aangrenzende locaties van de ruige dwergvleermuis heeft een ter zake kundige ecooloog aangegeven welke bomen gespaard dienen te worden. Geconcludeerd is dat twee bomen gespaard moeten blijven. De beheerder heeft aangegeven dat het handhaven van deze twee bomen geen problemen voor het beheer en onderhoud van de waterkering geven. De ecologische functionaliteit van het gebied is met het sparen van deze twee bomen behouden. De duurzame instandhouding van de soorten is niet in het geding.

Effecten op beschermde habitats

De versterking van de dijk kan leiden tot effecten op de instandhoudingsdoelen voor .... Negatieve effecten op ... in het Natura 2000-gebied ...dienen te worden voorkomen of gemitigeerd en de oppervlakte, kwaliteit en functionaliteit van het rietland, het bestaande leefgebied voor ...dient volledig in stand blijven. De aanwezige boom- en struikbeplantingen in het voorland hebben een visueel afschermende functie. Het voorland heeft verder een (beperkte) functie als foerageergebied voor deze soort. In het grootste deel van het traject kan voldoende opgaande beplanting worden gehandhaafd om de afschermende en foerageerfunctie te waarborgen. Om verstoring van het leefgebied van ...als gevolg van geluid, extra activiteiten en licht, met name tijdens de broedperiode te voorkomen is aantal mitigerende maatregelen tijdens de uitvoering van de dijkversterking noodzakelijk (zie hoofdstuk Maatregelen).

Cumulatie van effecten

...

9.4 Water

Instructieregels voor het beschermen van de waterbelangen zijn in paragraaf 5.1.3 van het Bkl opgenomen. Voor de primaire waterkeringen gelden veiligheidsnormen die in het Bkl als 'omgevingswaarden veiligheid waterkeringen' zijn opgenomen. Het gaat om de gevolgen voor het waterbeheer. Waterbeheer is een samenstel van aan watersysteem verbonden taken, gericht op het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van die watersystemen en de vervulling van de op grond van de Omgevingswet aan die watersystemen toegekende maatschappelijke functies. Toets expliciet op de doelen a) voorkomen van overstromingen b) voorkomen van wateroverlast en waterschaarste c) beschermen en verbeteren van de waterkwaliteit. Neem daarin KRW mee en d) de aan het watersysteem verbonden maatschappelijke functies als bijvoorbeeld scheepvaart, visserij, recreatie, drinkwater en landbouw.

Benoem de KRW-oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen (Bkl). En toon aan de water robuuste inrichting van de omgeving en de klimaatbestendigheid van het watersysteem (Bkl, omgevingsplan (weging waterbelang, voorheen watertoets).

Wettelijk kader

In paragraaf 5.1.3 van het Bkl zijn de instructieregels opgenomen met betrekking tot het beschermen van de waterbelangen. Voor de primaire waterkeringen gelden veiligheidsnormen die in het Bkl als 'omgevingswaarden veiligheid waterkeringen' zijn opgenomen.

Voorkomen van overstromingen

Doel van het versterken van de Meerdijk is, dat deze het achterland beschermt tegen overstroming. De voorgenomen versterking omvat de realisatie van een veilige waterkering, zodat deze voor een periode van 100 jaar blijft voldoen aan de wettelijke veiligheidsnorm. De uit te voeren versterkingsmaatregelen zijn ontworpen uitgaande van een levensduur van 100 jaar, waarbij rekening is gehouden met de in die tijd te verwachten ontwikkelingen, zoals klimaatverandering en bodemdaling. De Meerdijk wordt op een zodanig sterkte gebracht dat de waterkering bestand is tegen de over 100 jaar verwachte maatgevende omstandigheden in het Drontermeer.

Het ontwerp van de versterkte dijk bestaat uit een dijkverhoging en -verbreding. Het ontwerp is opgesteld op basis van de handreiking voor het ontwerpen van projecten uit het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) (OI2014, versie 4). Het HWBP is een programma waarin Rijk en Waterschappen intensief samenwerken om Nederland te beschermen tegen overstromingen.

Om de Meerdijk voor een planperiode van 100 jaar te laten voldoen aan de wettelijke veiligheidsnorm tegen overstromen, worden maatregelen genomen om de waterkering te versterken. Het ontwerp van de waterkering wordt zodanig vormgegeven dat het uitbreidbaar is voor toekomstige ontwikkelingen.

Voorkomen van wateroverlast

Wateroverlast kan ontstaan als er water over de dijk slaat. Omdat de waterkering ontworpen wordt op basis van een strenge waterveiligheidseis én omdat er relatief weinig golfaanval is op de kering (de dijk is op het oosten gericht en daar komen geen grote golven) is de kans op wateroverlast door overslaand water verwaarloosbaar klein.

Het beschermen en verbeteren van de waterkwaliteit

Bij normale waterstanden komt de dijk na de versterking 'in den droge te liggen': het voorland is de scheiding met het water van het Drontermeer. Daardoor is er geen effect op de waterkwaliteit te verwachten. Dit geldt voor het gehele te versterken dijktraject, met uitzondering van het gebied ten noorden van km 0,6.

In het gebied ten noorden ligt de dijk wel direct aan het water. Daar wordt ter hoogte van de waterlijn steenbekleding toegepast. De toe te passen steenbestorting zal voldoen aan de eisen uit het Besluit bodemkwaliteit, zodat hiervan geen effect op de waterkwaliteit te verwachten is.

De dijkversterking heeft in beginsel geen invloed op de waterkwaliteit. Er worden geen milieuvreemde stoffen toegepast, met uitzondering van het geval dat voor het versterken van de dijk boven de Drontermeertunnel licht ophoogmateriaal wordt toegepast. Dan is er een kans op uitloging van milieuvreemde stoffen. In dat geval moet de uitvoerend aannemer voldoen aan eisen ten aanzien van de uitloogbaarheid van het toe te passen materiaal om het effect ervan te voorkomen of te minimaliseren.

Voor de verschillende mogelijkheden voor het aanvoeren van bouw materiaal dient te worden voldaan aan bestaande wet- en regelgeving. De waterbeheerder kan bijvoorbeeld aanvullende eisen stellen aan het lozen van water dat gebruikt wordt voor het opspuiten van zand via een persleiding.

Voor de mogelijke aanvoer van bouw materiaal (zand en klei) per schip is een aantal locaties in het MER en daarin opgenomen Passende Beoordeling beoordeeld. Als bij het realiseren van een aanmeerlocatie zorgvuldig wordt gebaggerd en mitigerende maatregelen worden getroffen om vertroebeling te voorkomen (slibschermen bijvoorbeeld) en de locatie na gebruik weer in de oorspronkelijke staat wordt teruggebracht is geen negatief effect op de waterkwaliteit van het Drontermeer te verwachten. Bij locatie F is er vanwege het herstel van het strand een groter risico op tijdelijke vertroebeling. Gezien de gevoeligheid voor een ecosysteemomslag in het Drontermeer is monitoring van optredende vertroebeling tijdens de werkzaamheden noodzakelijk.

Naast waterkwaliteit moet ook getoetst worden op de ecologische kwaliteit (waterplanten, oeverplanten, macrofauna en vissen). Hiervoor dient een BPRW-toets doorlopen te worden, die bij een aanvraag ontgrondingenvergunning moet worden toegevoegd.

Bij de overslag van aangevoerde grond (die zal voldoen aan het Besluit Bodemkwaliteit) zijn geen risico's voor chemische verontreiniging van het Drontermeer te verwachten als incidenteel materiaal in het water belandt. Gezien de waterkwaliteit in het Drontermeer is er een zeer klein risico dat er lokaal vertroebeling kan ontstaan door gemorst slibhoudend materiaal. Dit is een ongewenst negatief effect, vanwege de bijzondere waterkwaliteit in het Drontermeer. Door een zorgvuldige uitvoering en het toepassen van beschermende maatregelen kan deze vertroebeling worden geminimaliseerd.

Ten aanzien van de chemische en ecologische waterkwaliteit is de verwachting dat de voorgenomen dijkversterking niet leidt tot een verslechtering van de waterkwaliteit. Ook ten aanzien van de Kaderrichtlijn Water (KRW)-doelstellingen brengt het realiseren van de dijkverbetering hierin geen verandering.

Maatschappelijke functies van het watersysteem

In het Beheer- en Ontwikkelplan voor de Rijkswateren (BPRW) [RWS, 2015] zijn de functies van verschillende Rijkswateren, waaronder het IJsselmeer en het Drontermeer opgenomen. Het BPRW geldt voor de jaren 2016-2021. Een overzicht van de maatschappelijke functies en de invloed van de dijkversterking is hierna gegeven.

De Meerdijk wordt binnenwaarts versterkt. Dat betekent dat de maatschappelijke functies van het Drontermeer niet worden beïnvloed in de eindsituatie na uitvoering van dit Projectbesluit. Tijdens de uitvoering van de dijkversterking kunnen de maatschappelijke functies van het Drontermeer mogelijk beïnvloed worden. De mate van beïnvloeding is vooral afhankelijk van de wijze waarop de aanvoer van bouw materiaal plaats gaat vinden.

Veiligheid

De dijkversterking draagt bij aan de waterveiligheid in de provincie Waterland. De in de Flevopolder aanwezige functies landbouw, wonen, recreatie en werken worden beschermd tegen overstroming vanuit het IJsselmeer en het Drontermeer. Waterschap Nederland draagt zorg voor de primaire waterkeringen. Rijkswaterstaat voert het beheer en onderhoud uit aan de Rijkswateren waaronder het IJsselmeer en het Drontermeer.

Scheepvaart

Voor de aanvoer van bouw materiaal voor de dijkversterking is een van de mogelijkheden aanvoer per schip. Voor de aanvoer per schip is een aantal locaties mogelijk. De scheepvaartveiligheid blijft gewaarborgd.

Een van de mogelijke locaties is locatie E bij de Reevedam. Voor deze nabij de Reevedam gelegen locatie E is geconcludeerd dat er hinder te verwachten is voor schepen die van en naar de sluis varen. Ook is het creëren van een bereikbare aanmeerlocatie buiten de aanwezige wachtvoorzieningen niet goed mogelijk. Gebruik maken van de schutsluis als afmeerlocatie is, ondanks de aanwezigheid van naastliggende spuisluisen en het ontbreken van een peilverschil, zolang de Roggebotsluis nog aanwezig is, niet goed mogelijk. De breedte en diepte van de spuisluisen zijn daarvoor te klein. Naar verwachting is daarom locatie E vanuit scheepvaartveiligheid niet vergunbaar.

Overslaglocatie F ligt op korte afstand van de schutsluis in de Reevedam. Daardoor zullen schepen die van of naar de overslaglocatie varen in de aanvaarroute naar de sluis mogelijk een afwijkende route volgen. Tijdens de aanleg en ontmanteling zijn werkzaamheden nodig aan de rand van de vaarweg en in de directe omgeving. Dit kan een negatief effect hebben voor de scheepvaart. Om dit effect in beeld te brengen dient een Scheepvaartmanagementplan opgesteld te worden.

De aanvoer van zand kan ook via een persleiding plaatsvinden vanuit een winlocatie op relatief korte afstand uit één van de randmeren of vanuit een aanmeerlocatie aan de oostzijde van het randmeer, juist ten zuiden van de Roggebotsluis (locatie G in Figuur 23). Bij het opspuiten van zand vanuit het Drontermeer vindt geen hinder van de scheepvaart plaats. De aanmeerlocatie G ligt ruim buiten de vaargeul, zodat er geen effecten zijn voor de scheepvaart.

Recreatievaart

De twee passantenhaventjes 'de Smient' en 'de Meerkoet' en de haven van Watersportvereniging Roggebot (Ambtenarenhaventje genoemd), grenzen aan de Meerdijk. De haventjes zijn bereikbaar via de Meerdijk en het Drontermeer. Tijdens de uitvoering van de dijkversterking wordt de bereikbaarheid van deze haventjes in samenspraak met de betrokkenen zo goed mogelijk geregeld (zie ook Hoofdstuk 10). Het bereiken van deze haventjes valt onder het bestemmingsverkeer. De haventjes blijven via het Drontermeer altijd bereikbaar.

Zwemmen

Ten zuiden van de Roggebotsluis (zie zwemwater.nl) en bij het recreatieterrein wordt langs de Meerdijk gezwommen en is een zwemwaterfunctie toegekend. Het realiseren van de dijkversterking brengt hierin geen verandering.

Tijdens de uitvoering van de dijkversterking is het mogelijk dat er tijdelijk zeer lokaal niet gezwommen kan worden, onder andere omdat één van de vijf recreatiestrandjes tijdelijk niet te gebruiken is, als hier een losvoorziening wordt gerealiseerd. Een van de mogelijke locaties voor de aanvoer van bouw materiaal is locatie F ten zuiden van de Reevedam. Overslaglocatie F ligt ter hoogte van het noordelijk deel van het recreatiegebied Abbertstrand. Bij het gebruik van deze overslaglocatie zal een strook van circa 100 meter aan de noordzijde van het gebied tijdelijk worden onttrokken. Dit heeft in de zomermaanden lokaal een negatief effect op het recreatiegebied.

Vissen

Het Visplan Veluwe Randmeren (Nuldernauw, Wolderwijd, Veluwemeer en Drontermeer) benoemt de visserijfunctie en geeft aan dat er beroepsvissers actief zijn. Daarnaast wordt op diverse plaatsen recreatief gevist. Het realiseren van de dijkversterking brengt hierin geen verandering.

Drinkwater en overige functies

Het oppervlaktewater in het Drontermeer wordt niet gebruikt voor de drinkwatervoorziening. In - of in de nabijheid van – de Meerdijk worden geen percelen voor de landbouw gebruikt. Het realiseren van de dijkversterking brengt hierin geen verandering. Dit geldt ook voor alle overige in het BPRW genoemde functies voor het Drontermeer, zoals proces en koelwater, landbouw en archeologie, gebouwd erfgoed en historisch landschap. Voor de inpassing van de te versterken Meerdijk is de Samenhangende Landschapsvisie [Bosch Slabber, 2017] richtinggevend. De Meerdijk zal na de versterking meer onderdeel zijn van de familie van Dijken van Flevoland.

Grondwater

De kwelsloot bij de dijk blijft intact. Hierdoor zal het project niet leiden tot een wijziging in de grondwatersituatie.

Om een grotere stabiliteit van de dijk te borgen is voorzien dat aan de binnendijkse zijde een drain in de dijk kan worden gelegd. Deze komt dan nabij de teen van de dijk te liggen. De drain wordt zo aangelegd, dat het opgevangen water wordt afgevoerd naar de kwelsloot achter de dijk. De drain in de dijk verlaagt de grondwaterstandslin in de waterkering. Buiten de dijk zijn door deze maatregelen geen wijzigingen in de grondwaterstand te verwachten. De toevoeging van een drain in de binnenteen van de dijk leidt niet tot wezenlijke effecten op de waterhuishouding. Het vrijkomende debiet kan goed worden verwerkt door de kwelsloot.

Oppervlaktewater

Doel van het versterken van de dijk is, dat deze het achterland beschermt tegen overstroming. De voorgenomen versterking omvat de realisatie van een veilige waterkering, zodat deze voor een periode van 100 jaar blijft voldoen aan de wettelijke veiligheidsnorm. Het ontwerp van de waterkering wordt zodanig vormgegeven dat het uitbreidbaar is voor toekomstige ontwikkelingen.

Wateroverlast kan ontstaan als er water over de dijk slaat. Omdat de waterkering ontworpen wordt op basis van een strenge waterveiligheids eis én omdat er relatief weinig golfaanval is op de kering (de dijk is op het oosten gericht en daar komen geen grote golven) is de kans op wateroverlast door overslaand water verwaarloosbaar klein. De dijkversterking heeft in beginsel geen invloed op de waterkwaliteit. Er worden geen milieuvreemde stoffen toegepast.

9.5 Gezondheid en Milieu

Een belangrijk maatschappelijk doel van de Omgevingswet is het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. De aspecten veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit hangen nauw met elkaar samen. Deze aspecten zijn gezamenlijk de basis voor de onderbouwing dat de kwaliteit van de leefomgeving door het project verbetert dan wel niet (onevenredig) verslechtert.

Beschrijf op welke wijze het aspect gezondheid is meegenomen in het projectbesluit. Verwijs eventueel naar het MER of naar een gezondheidseffectrapportage waarin het aspect gezondheid is beoordeeld vanuit de aspecten lucht, veiligheid en geluid. Soms zijn ook de water- en bodemkwaliteit meegenomen in de beoordeling.

Omdat het bereiken en in stand houden van een gezonde leefomgeving een belangrijk doel is van de Omgevingswet bevat het Bkl een aantal instructieregels die specifiek de bescherming van gezondheid en milieu tot doel hebben. Dit zijn de instructieregels met betrekking tot de aspecten (externe) veiligheid, water, lucht, geluid, trillingen, bodem, geur, landschap en cultureel erfgoed, natuur, behoud van ruimte voor toekomstige functies en infrastructuur (kabels en leidingen, verkeer, wandelroutes e.d.).

9.5.1 Bodemkwaliteit

Beschrijf het milieukundig, geotechnisch en fysisch bodemonderzoek. En indien relevant het asfalt- en funderingsonderzoek.

Wettelijk kader

Ter bescherming van de gezondheid en het milieu zijn voor het aspect bodem instructieregels in paragraaf 5.1.4.5 van het Bkl opgenomen.

De bodemkwaliteitskaart van gemeente Dronten geeft aan dat dat er voor wat betreft de dijk geen sprake is van verdachte locaties voor bodemverontreiniging. Ook uit het verkennend bodemonderzoek blijkt het gebied onverdacht. In de meeste geanalyseerde mengmonsters zijn geen stoffen in verhoogde gehalten aangetoond. De grond is aangemerkt als geschikt om in het werk te hergebruiken. De asfaltverharding en de fundering van de hoofdrijbaan van de N300 en de parkeerstrook op de dijk zijn onderzocht. Uit dit onderzoek is als conclusie naar voren gekomen dat er zich geen verontreinigingen voordoen.

9.5.2 Externe veiligheid

Beschrijf hoe rekening is gehouden met het aspect veiligheid. Gedoeld wordt op het waarborgen van de veiligheid ter voorkoming van een brand, ramp of crisis. In paragraaf 5.1.2 van het Bkl zijn de instructieregels opgenomen met betrekking tot het waarborgen van de veiligheid.

Wettelijk kader

Het Bkl vereist dat bij het vaststellen van een projectbesluit rekening wordt gehouden met het voorkomen, beperken en bestrijden van een brand, een ramp of een crisis. Als het projectbesluit de aanleg of wijziging van een waterkering betreft moet bezien worden in hoeverre daarbij deze veiligheidsbelangen aan de orde zijn. De uitvoering van het project kan bijvoorbeeld tot gevolg hebben dat bestaande in- en uitrijroutes voor de nood- en hulpdiensten wijzigen of tijdelijk niet bruikbaar zijn. In dat geval moet worden bekeken hoe de bereikbaarheid voor deze diensten gewaarborgd blijft.

Beschrijf de resultaten van uitgevoerde onderzoeken en resultaten en de betekenis daarvan voor de werkzaamheden en het project. Eventueel kan de veiligheidsregio een advies uitbrengen.

Externe veiligheid is een aandachtspunt bij de kruising van de dijk met de spoortunnel. Bij de inpassing van de dijkversterking moet worden voorkomen dat het dijkontwerp overlapt met de ruimte benodigd voor de nooduitgang voorzieningen. Voorwaarde bij de dijkversterking is dat de veiligheidsmaatregelen voor de spoortunnel beschikbaar blijven. Voor het geval brand uitbreekt in de tunnel is een bluswaterleiding door de dijk aangelegd. In het ontwerp en tijdens de uitvoering moet het gebruik van deze waterleiding verzekerd zijn.

Een historisch vooronderzoek naar niet gesprongen explosieven is uitgevoerd. Hieruit blijkt dat er mogelijk niet gesprongen explosieven aangetroffen kunnen worden. Er wordt een werkprotocol opgesteld voor de uitvoering, waarin wordt aangegeven hoe om te gaan met het aantreffen van explosieven.

9.5.3 Luchtkwaliteit en geur

Luchtkwaliteit

Wettelijk kader

Ter bescherming van de gezondheid zijn voor het aspect luchtkwaliteit instructieregels opgenomen in het Bkl. Volgens deze regels gelden zogeheten omgevingswaarden voor onder andere de in de buitenlucht voorkomende stikstofdioxide en fijnstof (PM10). Alleen wanneer activiteiten, die met het projectbesluit worden toegelaten, 'in betekende mate' - dat wil zeggen meer dan $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ - aan de concentratie van de voor deze stoffen geldende omgevingswaarden bijdragen, dient met deze omgevingswaarden in het projectbesluit rekening te worden gehouden.

Beschrijf de resultaten van het uitgevoerde onderzoek en de eventueel te treffen luchtkwaliteitsmaatregelen.

Geur

Wettelijk kader

Ter bescherming van de gezondheid en het milieu zijn voor het aspect geur instructieregels in paragraaf 5.1.4.6 van het Bkl opgenomen. Het aspect geur kan van belang zijn bij de aanleg en exploitatie van zuivering technische werken.

9.5.4 Geluid en trillingen

Geluid

Wettelijk kader

Het wettelijk kader is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) waarin voor het aspect geluid instructieregels zijn opgenomen in paragraaf 5.1.4.2. Daarnaast moet soms rekening worden gehouden met regels - opgenomen in een (provinciale) omgevingsverordening - ter voorkoming of beperking van geluidhinder binnen de bij deze verordening aangewezen 'stiltegebieden'.

Beschrijf de uitgevoerde onderzoeken, de resultaten en welke maatregelen hieruit voortvloeien.

N.B.: gebruik deze geluidsonderzoeken ook bij de effecten op natuur

De dijkverhoging heeft bij de van toepassing zijnde lage verkeersintensiteiten geen significante invloed op de geluidscontouren. Omdat de N.... tijdens de uitvoering van de dijkversterking aan de kruin van de dijk buiten gebruik is, is er geen sprake van toename van verstoring door geluid. Door het gebruik van de bestaande weg N.... is al sprake van een enige geluidsverstoring.

Van een extra geluidsbelasting op de omgeving is alleen sprake tijdens de uitvoering van de werkzaamheden <>. Sloop- en grondwerk en het trillen of het heien kan belastend zijn voor de omgeving. In het door de uitvoerder op te stellen uitvoeringsplan wordt aangegeven wanneer welke werkzaamheden worden uitgevoerd. In dit uitvoeringsplan worden ook de werktijden benoemd, die voor werken binnen de gemeente van toepassing zijn.

Trillingen

Trillingen kunnen veroorzaakt worden door de wijze van uitvoering, zoals het slaan of intrillen van damwanden of door zwaar bouwverkeer dat langsrijdt.

Wettelijk kader

In paragraaf 5.1.4.4 van het Bkl zijn de instructieregels opgenomen met betrekking tot trillingen.

Alleen trillen en heien levert trillingen op. Trillen geeft een langdurige geringe belasting. Heien geeft een korte klap. Heiwerkzaamheden zijn tijdens het broedseizoen uitgesloten. De aannemer bepaalt binnen de gestelde kaders welke techniek toegepast wordt. Het waterschap toetst het ontwerp en de uitvoeringsmethode van de aannemer. Uitgangspunt bij deze toetsing is schade aan gebouwen zoveel mogelijk te voorkomen.

Voor werken nabij opstallen wordt vooruitlopend op de uitvoering een bouwkundige opname gemaakt. Op basis van deze opname kan na afloop de eventuele schade als gevolg van de werkzaamheden worden vastgesteld. Risicovolle gebouwen worden tijdens de werkzaamheden gemonitord op trilling en zetting. Dit is relevant voor de spoortunnel.

9.5.5 Gezondheid

Benoem de effecten voor de gezondheid. Richt je daarbij op de cumulatie van effecten.

9.6 Infrastructuur

Wettelijk kader

De zorg voor de fysieke leefomgeving omvat ook het behoeden van de staat en werking van infrastructuur voor nadelige gevolgen. Het gaat hier om militaire terreinen, elektriciteitsvoorzieningen, vaarwegen, communicatie-, navigatie- en randapparatuur voor de burgerluchtvaart, landelijke fiets- en wandelroutes, verkeer en bereikbaarheid en kabels en leidingen. Hiertoe zijn in paragraaf 5.1.7 van het Bkl regels opgenomen.

9.6.1 Bereikbaarheid

Beschrijf de bereikbaarheid van het gebied tijdens de uitvoering en ook erna. Verwijs naar het hoofdstuk belangen.

9.6.2 Kabels en Leidingen

Beschrijf hoe rekening is gehouden met in het gebied aanwezige kabels en Leidingen. Benut hiervoor de resultaten van de POV Kabels en Leidingen.

9.6.3 Recreatie

Beschrijf de gevolgen voor de recreatie. Verwijs ook naar het hoofdstuk belangen.

9.7 Behoud van ruimte voor toekomstige functies

Wettelijk kader

In paragraaf 5.1.6 van het Bkl zijn regels opgenomen met betrekking tot het behoud van ruimte voor toekomstige functies.

Behoud van ruimte voor een aantal toekomstige functies is nodig voor ontwikkelingen die alleen op sommige locaties kunnen plaatsvinden. De Rijksoverheid heeft daartoe in het Besluit kwaliteit leefomgeving reserveringsgebieden voor de grote rivieren opgenomen. Bij het toelaten van ontwikkelingen dient hier in het omgevingsplan rekening mee te worden gehouden.

Geef aan of het project plaatsvindt in een reserveringsgebied en beschrijf de effecten van het project op de gereserveerde ruimte voor rivierverruimende maatregelen die op korte of langere termijn nodig zijn.

10. Maatregelen om effecten te beperken

BESCHRIJF DE MAATREGELEN DIE GERICHT ZIJN OP HET ONGEDAAN MAKEN, BEPERKEN OF COMPENSEREN VAN DE NADELIGE GEVOLGEN VAN HET PROJECT.

NB: BESCHRIJF IN DIT HOOFDSTUK OOK DE TIJDELIJKE MAATREGELEN OM HINDER EN OVERLAST TIJDENS DE UITVOERING TE BEPERKEN. IN POTENTIE IS ER EEN OVERLAP MET HET HOOFDSTUK UITVOERING. BESCHRIJF IN DIT HOOFDSTUK DE TIJDELIJKE MAATREGELEN IN DETAIL EN IN HET HOOFDSTUK UITVOERING OP HOOFDLIJNEN.

Dit hoofdstuk geeft invulling aan de in het Omgevingsbesluit (artikel 5.6 sub c))/ Waterwet (in 5.4 tweede lid) opgelegde plicht tot het treffen van voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

Het behoud en herstel van bestaande waarden en functies is waar mogelijk ingepast in het ontwerp van de waterkering. Om effecten van de versterking op de bestaande natuurwaarden verder te beperken of te herstellen wordt een aantal mitigerende maatregelen genomen. Tijdens de uitvoering van de dijkversterking wordt daarnaast ook een aantal tijdelijke maatregelen genomen, vooral gericht op de bereikbaarheid van het gebied.

10.1 Mitigerende maatregelen

Beschrijf de maatregelen die effecten voorkomen of beperken

Mitigerende maatregelen worden genomen om de effecten van de versterking op de bestaande natuurwaarden te beperken of te herstellen. De versterking van de dijk kan leiden tot effecten op de instandhoudingsdoelen voor de grote karekiet. Negatieve effecten op de grote karekiet in het Natura 2000-gebied ...dienen te worden voorkomen of gemitigeerd en de oppervlakte, kwaliteit en functionaliteit van het rietland, het bestaande leefgebied voor de grote karekiet, dient volledig in stand blijven. Het gaat daarbij specifiek om het voorkomen van fysieke aantasting van de rietoevers als leefgebied van de grote karekiet en het voorkomen van een toename van verstoring van dit leefgebied, met name tijdens de broedtijd.

De aanleg van het buitentalud vindt plaats direct naast een rietkraag, die van waarde is voor de instandhouding van de grote karekiet. Door de teen van de waterkering maximaal 1,5 m naar het westen te verschuiven, kan het buitentalud aangelegd worden zonder fysieke ingrepen aan de rietkraag. Als de werkzaamheden aan de buitenzijde van de dijk niet in het broedseizoen worden uitgevoerd, zijn significant negatieve effecten op de grote karekiet met zekerheid te voorkomen. Voor werkzaamheden aan de binnenzijde van de dijk gelden geen beperkingen. Verder naar het zuiden ligt de rietkraag niet direct aan de dijk, maar ligt er een voorland met boombegroeiing naast. Vanuit de eisen die het beheer stelt voor het buitentalud, moet een deel hiervan gekapt worden. Op plaatsen waar de boombegroeiing smal is, kan dit leiden tot verstoring van grote karekiet in rietkragen nabij het voorland. De benodigde mitigerende maatregel is het realiseren van een smalle struweelzone daar waar de afscherpende werking van de bestaande beplanting vanwege de eisen die het beheer stelt verdwijnt. In het grootste deel van het traject kan voldoende opgaande beplanting worden gehandhaafd om de afscherpende en foerageerfunctie te waarborgen.

De toepassing van natuurvriendelijke uitvoeringsmethoden en werktijden als mitigatie voor tijdelijke effecten is noodzakelijk; allereerst betreft dit het voorkomen van verstoring door daar alleen aan het buitentalud te werken buiten de kwetsbare periode van de grote karekiet (begin april tot eind augustus). Daar en in het voorland is het ook ongewenst om werkzaamheden tussen zonsondergang en zonsopkomst uit te voeren om verstoring door gebruik van kunstlicht te voorkomen.

Van belang is verstoring van het leefgebied van de grote karekiet als gevolg van geluid, extra activiteit en licht te voorkomen tijdens de kwetsbare periode (begin april tot en met eind augustus). Om verstoring te voorkomen dient er voldoende afstand van de rietkragen gehouden te worden. Voor de grote karekiet geldt een maximale verstoringsafstand van 50 m voor visueel zichtbare menselijke activiteiten. Voor verlichting en verdragend geluid (bijvoorbeeld heien) kan sprake zijn van een grotere verstoringsafstand. Werkzaamheden dienen vanwege de verstoringsafstand zoveel mogelijk

geconcentreerd te worden aan de westzijde van de dijk. Aan de oostzijde is een werkstrook van 1,5 m respectievelijk 7,5 m bij te kappen bomen voorzien.

Door het nemen van mitigerende maatregelen zullen geen significante effecten op instandhoudingsdoelstellingen van beschermde soorten, zoals vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten van Natura2000-gebieden, optreden.

10.2 Tijdelijke maatregelen

Bij het uitvoeren van een projectbesluit is tijdelijke hinder voor de omgeving, bijvoorbeeld bouw- en verkeershinder, meestal niet te voorkomen. Het kan hierbij gaan om geluid- en trillinghinder, verminderde bereikbaarheid, overlast van het bouwverkeer, aanleg van bouwwegen, of afsluiting van nutsvoorzieningen.

Beschrijf de tijdelijke maatregelen en geef aan welke effecten daarmee beperkt of voorkomen worden.

Tijdens de werkzaamheden aan de dijk wordt de bestaande N.... over een lengte van ongeveer 3 kilometer verwijderd. De N300 wordt daarom naar verwachting gedurende een jaar geheel afgesloten voor doorgaand verkeer. Het doorgaande verkeer moet omrijden via een aantal N-wegen. Onder normale verkeersomstandigheden bedraagt de extra rijtijd minder dan 10 minuten.

Meerdere alternatieven voor de bereikbaarheid van het gebied tijdens de tijdelijke afsluiting van een deel van de N300 zijn onderzocht. Met uitzondering van de omleiding over de N-wegen zijn er geen veilige en uitvoerbare alternatieven voor het doorgaande verkeer.

De calamiteitenontsluiting van de spoortunnel ligt westelijk van het plangebied en is vanaf de zuidkant via Stobbenweg en vanaf de noordkant via Noordweg altijd bereikbaar.

Bestemmingsverkeer naar de haventjes is in de periode van afsluiting mogelijk via een aanrijroute over het fietspad vanuit het noorden of vanuit het zuiden. Bestemmingsverkeer naar woningen of bedrijven in de buurt van de dijk maakt gebruik van de omrijroute of van de lokale wegen. De aannemer zal daartoe rekening houdend met de gekozen fasering een bereikbaarheidsplan opstellen.

Voor doorgaand fietsverkeer wordt de weg afgesloten als gewerkt wordt aan het fietspad en buitentelud van het noordelijke deel van de dijk. Fietsverkeer kan dan omrijden door het bos. Tijdens het werk aan het fietspad ter hoogte van de spoortunnel wordt een tijdelijke fietsverbinding gerealiseerd. Op deze wijze is er altijd een fietsverbinding mogelijk die niet meer dan ongeveer vijf minuten extra rijtijd met zich meebrengt.

11. Participatie en belangenafweging

BESCHRIJF DE BELANGEN DIE DOOR HET PROJECT WORDEN GERAAKT EN OP WELKE WIJZE DAAR REKENING MEE IS GEHOUDEN. ZORG DAT DIT EEN ZELFSTANDIG LEESBAAR HOOFDSTUK WORDT WAAR IEDERE BELANGHEBBENDE KAN TERUGLEZEN WAT ER MET ZIJN/HAAR INBRENG IS GEDAAN EN WELKE MAATREGELEN WORDEN GETROFFEN OM NADELIGE EFFECTEN ZOVEEL MOGELIJK TE VOORKOMEN. BESCHRIJF ELK BELANG APART.

BESCHRIJF HET PARTICIPATIEPROCES EN HOE DE BELANGEN ZIJN MEEGENOMEN BIJ DE UITWERKING VAN HET VKA TOT HET ONTWERP DAT MET DIT PROJECTBESLUIT WORDT VASTGELEGD.

DE PARTICIPATIE TIJDENS DE VERKENNINGSFASE OM TE KOMEN TOT HET VKA WORDT IN HET HOOFDSTUK VERKENNING BESCHREVEN. DE VERANTWOORDING VAN HET PARTICIPATIEPROCES WORDT IN DIT HOOFDSTUK GEGEVEN.

EN BESCHRIJF DE ORGANISATIE VAN DE BESLUITVORMING OVER HET PROJECT (O.A. STUURGROEP, OVERLEG MET BEVOEGDE GEZAGEN EN ADVIESGROEP OF KLANKBORDGROEP MET VERTEGENWOORDIGERS VAN BELANGENORGANISATIES)

Het gevoerde participatieproces en de afweging van de belangen van de bij de dijkversterking betrokkenen belanghebbenden komt in dit Hoofdstuk aan de orde. De wijze waarop rekening is gehouden met het belang van belanghebbenden en het participatieproces worden beschreven.

11.1 Participatieproces

Beschrijf het participatieproces. In de handreiking Projectbesluit van de Unie van Waterschappen wordt als aandachtspunt genoemd dat het projectbesluit een participatieparagraaf dient te bevatten, die op alle onderdelen consistent moet zijn de kennisgeving participatie. In het projectbesluit dient het doel van de participatie, door wie er is geparticipeerd, hoe de participatie was ingericht en wat het resultaat is van de participatie te worden beschreven. Advies is om vanaf de start van het project het verloop van het participatieproces vast te leggen in een apart document, bijvoorbeeld een 'Verantwoordingsdocument (maatschappelijke) participatie', waarnaar in het Projectbesluit kan worden verwezen (UvW, 2019).

Doel participatieproces

Beschrijf het doel van de participatie. Benut hiervoor de kennisgeving participatie.

Participatieproces en betrokkenen

Beschrijf het participatieproces en wie er betrokken zijn bij het proces. Beschrijf ook de organisatie van de besluitvorming over het project en de wijze waarop belanghebbenden invloed hebben kunnen uitoefenen op de besluitvorming.

Geef expliciet aan hoe met door derden aangereikte en meegenomen oplossingen is omgegaan en motiveer waarom daar deels of geheel niet voor is gekozen. Schets daarbij hoe is omgegaan met de

reacties die tijdens het participatietraject door de omgeving naar voren zijn gebracht. En benoem ook de door onafhankelijke deskundigen uitgebrachte adviezen.

In het proces om te komen tot het projectbesluit zijn belanghebbenden intensief betrokken. Via verschillende kanalen is mondeling en schriftelijk aandacht besteed aan het tijdig en doelmatig verstrekken en verkrijgen van informatie van belanghebbenden. Doel van het participatieproces is....

Waterschap ... heeft informatiebijeenkomsten georganiseerd en overleggen geïnitieerd om alle belanghebbenden te informeren over de voortgang en inhoud van het planproces en belanghebbenden de gelegenheid te bieden hun belangen naar voren te brengen. Met deze belangen is waar mogelijk rekening gehouden bij de planuitwerking van de dijkversterking. Ook zijn en worden er gesprekken gevoerd met personen en organisaties in de omgeving van het project zoals met bewoners, bedrijven, agrariërs en maatschappelijke organisaties zoals natuurorganisaties. Deze informatie is meegenomen bij het afwegen van de verschillende belangen die met de dijkversterking te maken krijgen. Hoe met deze belangen is omgegaan wordt hierna beschreven. De omgeving is en wordt verder geïnformeerd via diverse media, zoals:

Adviezen onafhankelijke deskundigen

Benoem de door onafhankelijke deskundigen in het planproces uitgebrachte adviezen en wat daarmee is gedaan om te komen tot het ontwerp dat in het Projectbesluit wordt vastgesteld.

11.2 Belangen

Beschrijf de in en rondom het projectgebied aanwezige functies en de belangen die door het project worden geraakt. Een belanghebbende is een betrokkene waarvan de gevolgen van het project van enige betekenis zijn voor de woon-, leef- of bedrijfssituatie van de betrokkene.

Benoem de mogelijke belanghebbenden en geef aan wat het belang is en op welke wijze deze worden geraakt, tijdens de uitvoering en na voltooiing van de werkzaamheden. Beschrijf de maatregelen die voor de belanghebbenden worden getroffen om de effecten zoveel mogelijk te beperken. Benoem ook hoe geborgd wordt dat deze maatregelen daadwerkelijk worden genomen.

Vaak gaat het om de volgende hoofdzaken 1) bereikbaarheid van het gebied en de gevolgen daarvan voor het gebruik van het gebied 2) gevolgen voor maatschappelijke functies in het gebied en 3) gevolgen voor toekomstige ontwikkelingen in het gebied. Eventueel kun je het hoofdstuk belangen onder verdelen in deze 3 hoofdzaken om zo beetje structuur aan te brengen.

Weggebruiker dijk

Op de dijk ligt de N300, een doorgaande provinciale tweebaansweg met een maximumsnelheid van 80 km/uur. In de bestaande situatie rijden er ongeveer 3000 voertuigen per etmaal over deze N300. Om de dijk te kunnen versterken wordt ongeveer 3 km van de N.... verwijderd. Dan is er op het resterende traject tot aan de kruising met de N.... geen doorgaand verkeer mogelijk. De weggebruiker van de N300 krijgt over een traject van ruim 10 km, tijdens de uitvoering van de dijkversterking te maken met een tijdelijke afsluiting van de weg. Het doorgaand verkeer kan tijdens deze afsluiting gebruik maken van de omleiding over een aantal N-wegen. De extra rijtijd van deze omleidingsroute bedraagt onder normale verkeersomstandigheden minder dan 10 minuten. Voor de bereikbaarheid van het gebied tijdens de tijdelijke afsluiting zijn meerdere alternatieven onderzocht en afgewogen (zie Hoofdstuk Tijdelijke maatregelen). Na de versterking van de dijk is de N.... weer voor het doorgaand verkeer te gebruiken.

Recreatie

De buitendijkse recreatie ondervindt een zeer beperkt effect van de voorgenomen dijkversterking. De verblijfshaven van WSV ...is bereikbaar via een afrit van de dijk. Deze afrit is vanwege de tijdelijke afsluiting van de N... tijdens de uitvoering van de dijkversterking niet te gebruiken. Na de dijkversterking wordt deze afrit teruggebracht. Tijdens de uitvoering van de dijkversterking wordt de bereikbaarheid van de verblijfshaven in samenspraak met betrokkenen geregeld. De recreatiestrandjes blijven ook tijdens de uitvoering van de dijkversterking bereikbaar via de omleiding over de N-wegen.

Bedrijven en bewoners in de omgeving

Agrariërs, recreatieondernemers en bewoners maken nu mogelijk gebruik van de N300. Ten tijde van de tijdelijke afsluiting van een deel van de N.... zijn er voor de meeste bestemmingen alternatieven beschikbaar met maximaal vijf minuten extra rijtijd. Deze alternatieven worden met alle betrokkenen, tenminste drie maanden voor de tijdelijke afsluiting van de N.... besproken.

12. Wijziging omgevingsplan: toelichting gewijzigde regels

BENOEM WELKE OMGEVINGSPLANNEN WIJZIGEN EN WAAROM. BESCHRIJF VERVOLGENS DE WIJZIGINGEN VAN HET OMGEVINGSPLAN. BENOEM DE TOEDELING VAN FUNCTIES AAN LOCATIES IN HET GEWIJZIGD OMGEVINGSPLAN. GEEF EEN TOELICHTING OP DE REGELS DIE WIJZIGEN IN HET OMGEVINGSPLAN ALS GEVOLG VAN HET PROJECTBESLUIT.

TIJDENS DE OVERGANGSFASE WAARIN ER NOG GEEN 'VOLWAARDIGE' OMGEVINGSPLANNEN ZIJN, GELDT HET PROJECTBESLUIT ALS OMGEVINGSVERGUNNING VOOR EEN BUITENPLANSE OMGEVINGSACTIVITEIT. BESCHRIJF IN DAT GEVAL HOE AAN DE BEOORDELINGSREGELS UIT HET BKI VOOR DERGELIJKE VERGUNNINGEN IS VOLDAAN.

In de overgangsfase van tijdelijk naar definitief omgevingsplan is het niet verplicht om in het DSO de tijdelijke regeling omgevingsplan te gebruiken.

Maak met de gemeente afspraken welke informatie nodig is. De praktijk is dat gemeenten in de overgangsfase de bestaande praktijk van een afwijkingsvergunning voortzetten. Vraag in dat geval een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit aan met een bijbehorende onderbouwing.

12.1 Omgevingsplan

Een omgevingsplan is een uitwerking van de ambities en doelen van de omgevingsvisie. Doelen van het omgevingsplan kunnen zijn het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid, het milieu, de natuur en landschappelijke of stedenbouwkundige waarden, het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening, het behoud van cultureel erfgoed en de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed, het tegengaan van klimaatverandering, een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, het beheer van infrastructuur, watersystemen, geobiologische en geothermische systemen en ecosystemen, natuurlijke hulpbronnen en natuurgebieden, het gebruik en de kwaliteit van bouwwerken, het behoeden van de staat en werking van infrastructuur voor nadelige gevolgen van activiteiten en het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen [Casco omgevingsplannen, VNG, 2020].

Benoem de voor het project relevante omgevingsplannen. Beschrijf de gevolgen van het project op het omgevingsplan. Richt je daarbij op de ambities en doelen van het plan. Beschrijf de toedeling van functies aan locaties in het gewijzigd omgevingsplan en geef aan welke regels wijzigen als gevolg van het uitvoeren van het project. Denk daarbij aan de regels voor het toestaan of niet toestaan van bepaalde activiteiten in bepaalde gebieden. Geef deze gebieden aan op een Verbeelding.

Uitgangspunt is dat het projectbesluit het omgevingsplan wijzigt met regels die nodig zijn voor het uitvoeren, in werking hebben en in stand houden van het project.

12.2 Wijzigingen in regels en verbeelding

Het projectbesluit wijzigt de regels van het omgevingsplan alleen voor zover dit voor de uitvoering, instandhouding en het beheer van het project noodzakelijk is.

Het projectbesluit wijzigt, voor zover nodig, de regels van het omgevingsplan. Dit betekent dat dit gewijzigde plan voor het verrichten van bepaalde activiteiten ook beoordelingsregels kan bevatten. Hierbij kan worden gedacht aan regels voor het uitvoeren van een bouwactiviteit. In het gewijzigde omgevingsplan zullen daarvoor beoordelingsregels worden opgenomen. Bijvoorbeeld wat de maximale hoogte van een bouwwerk mag zijn en binnen welk bouwvlak het mag worden opgericht. Dit betekent dat de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het verrichten van een bouwactiviteit, als omgevingsplanactiviteit, aan deze beoordelingsregels moeten worden getoetst.

Beschrijf de wijzigingen in de regels en de verbeelding van het omgevingsplan. Geef een toelichting op het waarom van de wijziging en wat het doel is van de wijziging. Doe dat artikelsgewijs. Geef daarbij ook een overzicht van alle nieuwe functies die voor locaties - gelegen binnen het plangebied van het projectbesluit - in het gewijzigde omgevingsplan met het projectbesluit worden opgenomen.

Voorbeelden van regels die in het gewijzigde omgevingsplan kunnen worden opgenomen zijn:

- Regels over het toekennen van functies aan locaties binnen het projectgebied. Als het om nieuwe functies gaat moet daarvoor ook de bij het omgevingsplan behorende verbeelding worden gewijzigd.
- Regels die gelden voor de volgens het projectbesluit uit te voeren maatregelen. Bijvoorbeeld regels over de toegestane maximale hoogte van op te richten bouwwerken (kunstwerken of geluidschermen) en gebouwen of van een te realiseren of aan te passen dijklichaam.
- Regels die voor de uitvoering van het projectbesluit voorzien in de nodige flexibiliteit. Per project zal bekeken moeten worden welke mate van flexibiliteit mogelijk is. Hierbij moet onder andere rekening worden gehouden met belangen van omwonenden of bedrijven. Maar ook met regels die zijn gesteld ter bescherming van de fysieke leefomgeving. Hierbij valt onder andere te denken aan regels met betrekking tot de aspecten natuur en geluid.
- Regels die voorschrijven dat voor bepaalde activiteiten een meldplicht geldt. Bijvoorbeeld als gebruik wordt gemaakt van regels van het omgevingsplan die onder bepaalde voorwaarden voorzien in de nodige flexibiliteit. Zie hiervoor.
- Regels op basis waarvan bepaalde (bouw)activiteiten vergunning vrij kunnen plaatsvinden.
- Regels die voorschrijven dat voor het verrichten van een bepaalde activiteit een vergunningplicht geldt. Deze regels houden in dat het verboden is de activiteit zonder omgevingsvergunning te verrichten. Deze activiteit wordt een 'omgevingsplanactiviteit' genoemd.
- Regels die toelaten dat tijdens de uitvoering van het project, op aanvraag, in plaats van de in het projectbesluit voorgeschreven maatregel een andere gelijkwaardige maatregel mag worden getroffen. Als de aanvraag is ingediend moet het bevoegd gezag daarvoor toestemming verlenen. Het omgevingsplan kan echter regelen dat het treffen van een gelijkwaardige maatregel zonder toestemming van het bevoegd gezag (zonder indiening van een aanvraag) is toegestaan. Daarbij kan worden bepaald dat het verboden is de maatregel te treffen zonder voorafgaande 'melding' aan het bevoegde gezag. Het omgevingsplan kan ook regelen dat het treffen van een gelijkwaardige maatregel is uitgesloten.

Als gevolg van het project wijzigt het beperkingengebied van de waterkering. Daartoe is bij dit Projectbesluit ook een Leggerbesluit waterschapsverordening gevoegd waarin deze wijziging wordt vastgelegd. De voor dit beperkingengebied opgenomen regels zijn opgenomen in de waterschapsverordening en kunnen in het omgevingsplan worden overgenomen.

12.3 Omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (OPA)

Voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit gelden de beoordelingsregels uit het Bkl. Een van die regels zegt dat een vergunning alleen wordt verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 8.0a, tweede lid van het Bkl). Ook gelden beoordelingsregels in artikel 8.0b tot en met 8.0e van het Bkl. De beoordelingsregels komen overeen met de regels die gelden bij het opstellen van een omgevingsplan. Dat betekent dat ook de instructieregels uit hoofdstuk 5 van het Bkl toegepast worden (N.B.: in het hoofdstuk het project en de fysieke leefomgeving is beschreven of het projectbesluit voldoet aan deze instructieregels). In de motivering bij het projectbesluit moet worden beschreven hoe aan de beoordelingsregels uit het Bkl is voldaan (zie hoofdstuk 9). Een van de voorwaarden waaronder een besluit genomen kan worden is bijvoorbeeld het uitvoeren van bepaalde onderzoeken of het waarborgen van bepaalde kwaliteiten in het gebied. Inhoudelijk komt dit proces in grote lijnen overeen met de ruimtelijke onderbouwingen die worden gevraagd bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning om af te wijken van het bestemmingsplan.

13. Procedure

BESCHRIJF DE WETTELIJKE PROCEDURES VOOR HET TER INZAGE LEGGEN VAN HET PROJECTBESLUIT SAMEN MET DE BIJBEHORENDE VERGUNNINGEN EN NOG TE NEMEN UITVOERINGSBESLUITEN VOOR HET UITVOEREN VAN HET PROJECTBESLUIT.

VOEG EEN FIGUUR TOE VAN HET PROJECTBESLUIT EN ALLE TE COORDINEREN VERGUNNINGEN MET BIJBEHORENDE ONDERBOUWINGEN ZOALS MER EN PASSENDE BEOORDELING. VOEG OOK EEN TABEL TOE MET ALLE TE COORDINEREN VERGUNNINGAANVRAGEN EN UITVOERINGSBESLUITEN EN VERANTWOORDELIJKE BEVOEGDE GEZAGEN.

DIT HOOFDSTUK BESCHRIJFT NA HET TER INZAGE LEGGEN VAN HET PROJECTBESLUIT DE ONTVANGEN ZIENSWIJZEN OP HET ONTWERP PROJECTBESLUIT EN WAT DAARMEE GEDAAN IS. BENOEM DE RESULTATEN VAN DE TOETSING VAN DE COMMISSIE VOOR DE MILIEUEFFECTRAPPORTAGE EN EVENTUELE ANDERE TOETSINGEN.

GEEF AAN WELKE AANPASSINGEN IN HET PROJECTBESLUIT ZIJN GEDAAN VANWEGE DE ZIENSWIJZEN EN TOESINGEN. BENOEM TEN SLOTTE DE PROCEDURE VOOR HET VASTSTELLEN VAN HET PROJECTBESLUIT EN DE MOGELIJKHEID VOOR HET INDIENEN VAN EEN BEROEP BIJ DE AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK VAN DE RAAD VAN STATE.

13.1 Projectbesluit en planproducten

13.1.1 Projectbesluit en coördinatie overige besluiten

Beschrijf welke overige besluiten nodig zijn voor de uitvoering van het projectbesluit en geef aan dat deze samen met het projectbesluit worden gecoördineerd.

Ter voorbereiding van werkzaamheden aan een waterstaatswerk of ten behoeve van het beheer van watersystemen en/of de zuivering van stedelijk afvalwater dient de waterbeheerder een projectbesluit op te stellen. Het waterschap is als beheerder van de waterkering het bevoegd gezag dat het projectbesluit vaststelt. Dit plan is tot stand gekomen na zorgvuldig onderzoek naar alle relevante belangen en waarden en in afstemming met de kaders vanuit wetgeving en beleid.

Het projectbesluit moet tenminste een beschrijving bevatten van het project, de permanente of tijdelijke maatregelen en voorzieningen om het project te realiseren en de maatregelen die zijn gericht op het ongedaan maken, beperken of compenseren van de nadelige gevolgen van het project of het in werking hebben of in stand houden daarvan. Belanghebbenden moeten uit dit projectbesluit kunnen afleiden wat er met de voorgenomen versterking van de waterkering wordt beoogd, welke effecten dit heeft op de omgeving en welke maatregelen hier tegenover staan. Ook moet in het projectbesluit worden aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten zijn van de uitgevoerde verkenning, waarbij in ieder geval wordt ingegaan op de door derden voorgedragen mogelijke oplossingen en de daarover door deskundigen uitgebrachte adviezen.

Op grond van de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit moet voor een wijziging van een primaire waterkering de procedure voor de m.e.r.-beoordeling worden doorlopen. Wanneer een dergelijke beoordeling leidt tot de conclusie dat het

project leidt tot belangrijk nadelige milieugevolgen, moet een milieueffectrapportage (MER) worden opgesteld met de daarvoor geldende vaststellingsprocedure. In het milieueffectrapport (MER) worden de milieueffecten van de verschillende alternatieven onderzocht. Ook wordt een nadere onderbouwing gegeven van het voorkeursalternatief, het alternatief dat in het projectbesluit nader is uitgewerkt.

13.1.2 MER en Passende beoordeling

Beschrijf of er een MER is opgesteld en of er een passende beoordeling is opgesteld.

Op grond van het Omgevingsbesluit is het projectbesluit voor de dijkversterking (over 3,1 km) zelfstandig m.e.r.-beoordeling plichtig. Gezien de ligging tegen het Natura 2000-gebied ..., de ligging tussen verschillende Natuurnetwerk Nederland-gebieden en de aanwezigheid van via Natura 2000 beschermde soorten in het plangebied, leidt de m.e.r.-beoordeling tot de verplichting om aan het besluit een MER te koppelen.

In het MER zijn de onderzochte alternatieven en varianten (zowel voor ontwerp als uitvoering) met bijbehorende milieueffecten en de gemaakte keuzes beschreven. In de Passende Beoordeling zijn de natuureffecten op Natura 2000-gebieden en -soorten inzichtelijk gemaakt van de alternatieven en varianten en beoordeeld in relatie tot instandhoudingsdoelen. Daarmee biedt het MER en de Passende Beoordeling een volledig inzicht in de te verwachten effecten op het milieu en specifiek Natura 2000.

Bij de besluitvorming over het projectbesluit voor de dijkversterking en de aanvraag van een omgevingsvergunning (Wet natuurbescherming) worden het MER en de Passende Beoordeling mede ter inzage gelegd.

13.2 Vergunningen en overige besluiten

Tijdens de uitvoering van het projectbesluit vinden activiteiten plaats, waarvoor omgevingsvergunningen zijn aangevraagd. Op het aanvragen van deze vergunningen is de coördinatie-regeling van afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is. De provincie treedt daarbij op coördinerend bestuursorgaan. Deze regeling moet altijd worden toegepast als het gaat om een project, waarvoor het vaststellen van een projectbesluit verplicht is, zoals het versterken van primaire waterkeringen.

De omgevingsvergunningplicht kan rechtstreeks voortvloeien uit de Omgevingswet en de daarop gebaseerde AMvB's. In het Omgevingsbesluit is bepaald welk bestuursorgaan bevoegd gezag is om over de aanvraag om een omgevingsvergunning te beslissen.

De omgevingsvergunningsplicht voor het verrichten van een activiteit kan ook voortvloeien uit een waterschap verordening, een omgevingsverordening van de provincie of het omgevingsplan. In het laatste geval wordt in de Omgevingswet gesproken over het verlenen van een vergunning voor een 'omgevingsplanactiviteit'. Als hoofdregel geldt dat het college van burgemeester en wethouders het bevoegd gezag is om te beslissen over de aanvraag om een omgevingsvergunning.

Een uitvoeringsvergunning voor het projectbesluit kan alleen worden verleend als de aanvraag voldoet aan de daarvoor geldende beoordelingsregels. Deze regels kunnen zijn opgenomen in de drie AMvB's van de Omgevingswet en ook in de provinciale omgevingsverordening, de waterschap verordening of het omgevingsplan.

Gezien de ligging tegen het Natura 2000-gebied Veluwerandmeren en de mogelijke effecten van het project op de instandhoudingsdoelen voor dit gebied, is voor de dijkversterking een omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit nodig. Ook is een omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsactiviteit nodig. Deze vergunningen doorlopen een gelijktijdige procedure (en ter inzagelegging) als het projectbesluit op grond van de gecoördineerde procedure.

Leggerbesluit waterschapsverordening

Als gevolg van het projectbesluit wijzigt de ligging van de werkingsgebieden in de waterschaps-verordening. Om te voorkomen dat activiteiten van anderen gevolgen hebben voor de waterstaatswerken wordt gelijktijdig met het projectbesluit ook een Leggerbesluit waterschapsverordening in procedure gebracht. Met dit leggerbesluit worden de werkingsgebieden in de waterschapsverordening en de omgevingswetlegger en onderhoudslegger aangepast.

13.3 Ontwerp projectbesluit ter inzage en mogelijkheden voor inspraak

Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland/Gelderland coördineren in het kader van de projectprocedure de vergunningverlening en de ter inzagelegging van de ontwerpbesluiten. Het dagelijks bestuur van Waterschap Rivierenland legt via Gedeputeerde Staten (GS) Zuid-Holland/Gelderland tegelijkertijd gedurende zes weken het Ontwerp-Projectbesluit en het MER voor eenieder ter inzage. Gedeputeerde Staten leggen gelijktijdig de aanvragen en concept-uitvoeringsbesluiten voor de vergunningen ter inzage, met bijbehorende stukken.

Tijdens de periode van ter inzagelegging, zoals aangegeven in de kennisgeving, kan eenieder schriftelijk of mondeling een zienswijze naar voren brengen over alle ter inzage gelegde documenten.

Een schriftelijke zienswijze kan worden gestuurd naar:

*Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland.
t.a.v. Coördinator ....
Postbus ...
..... Den Haag*

Een zienswijze kan ook mondeling worden ingediend. Om gebruik te maken van deze mogelijkheid dient binnen de periode van ter inzagelegging contact te worden opgenomen met ..... via telefoonnummer 06..., zodat hiervoor een afspraak gemaakt kan worden. Van een mondelinge zienswijze wordt een bondig verslag gemaakt.

Iedereen die een zienswijze heeft ingediend, krijgt een ontvangstbevestiging. Alle zienswijzen worden doorgestuurd naar het desbetreffende bevoegde gezag. Het bevoegde gezag betreft de zienswijzen bij het nemen van de definitieve besluiten. Uiterlijk tegelijkertijd met het bekendmaken van de definitieve besluiten wordt iedere indiener van een zienswijze geïnformeerd over hoe bevoegd gezag is omgegaan met de zienswijze. Alle zienswijzen worden in een gezamenlijke nota van antwoord beantwoord.

Na afloop van de ter inzagelegging van het Ontwerp-Projectbesluit stelt het Dagelijks Bestuur van Waterschap Rivierenland het definitieve Projectbesluit vast en neemt hierbij de ontvangen zienswijzen mee in zijn afweging. Tegelijkertijd nemen de betreffende bevoegde gezagen, mede op basis van de zienswijzen, definitieve besluiten.

Vervolgens wordt het projectbesluit ter goedkeuring aangeboden aan Gedeputeerde Staten. Tegelijkertijd met de bekendmaking van het definitieve Projectbesluit en het goedkeuringsbesluit van GS vindt de bekendmaking van de uitvoeringsbesluiten plaats. Tegen het goedkeuringsbesluit van Gedeputeerde Staten, het projectbesluit en de uitvoeringsbesluiten voor de vergunningen kan, gedurende een periode van zes weken na bekendmaking van het projectbesluit, beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Alleen een belanghebbende, die over het ontwerpbesluit een zienswijze naar voren heeft gebracht, komt het recht van beroep toe (tenzij hem geen verwijt kan worden gemaakt van het niet naar voren brengen van een zienswijze). De doorlooptijd van een beroepsprocedure bij de Raad van Staten bedraagt niet meer dan 6 maanden na indiening van het verweerschrift tegen de beroepen.

13.4 Zienswijzen

Zienswijzen projectbesluit

Beschrijf de periode dat het Ontwerp-Projectbesluit ter inzage lag en de ingediende zienswijzen.

Beschrijf op hoofdlijnen de ingediende zienswijzen

Nota Beantwoording van zienswijzen

Beschrijf op hoofdlijnen de reactie op de ingediende zienswijze

Toetsing Commissie m.e.r.

Beschrijf de resultaten van de toetsing van het projectbesluit door de Commissie voor de m.e.r.

Aanpassingen in projectbesluit en planproducten

Beschrijf welke aanpassingen in het Projectbesluit en de bijbehorende planproducten zijn gedaan naar aanleiding van de ingediende zienswijzen en toetsingen. Eventuele nieuwe inzichten kunnen hier ook vermeld worden.

Zienswijzen

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Nederland heeft via Gedeputeerde Staten (GS) Waterland tegelijkertijd gedurende zes weken het Ontwerp-Projectbesluit Versterking Meerdijk en het MER voor eenieder ter inzage gelegd. Gedeputeerde Staten hebben gelijktijdig de aanvragen en concept-uitvoeringsbesluiten voor de vergunningen ter inzage gelegd, met bijbehorende documenten.

Zes partijen hebben zienswijzen ingediend: Fietzersbond, afdeling Flevoland; Trip Advocaten & Notarissen namens strandpaviljoen At Sea; Stichting Opwekking; gemeente Dronten; gemeente Kampen; gemeenten Elburg en Oldebroek. De zienswijzen gaan vooral in op de mogelijke effecten als de N306 is afgesloten. Daarom is in dit projectbesluit nu opgenomen dat de N306 gedurende de werkzaamheden in totaal niet meer dan 200 dagen en alleen in de periode 1 oktober tot en met 31 maart niet beschikbaar is. Daarnaast blijft het fietspad langs de N306 beschikbaar.

In de Nota van Beantwoording Versterking Meerdijk zijn alle zienswijzen beantwoord en zijn de aanpassingen in het Projectbesluit Versterking Meerdijk naar aanleiding van de zienswijze aangegeven.

13.5 Goedkeuring en in werking treden projectbesluit

Goedkeuring projectbesluit

Beschrijf het proces van goedkeuring van het projectbesluit door Gedeputeerde Staten van de provincie.

Goedgekeurd projectbesluit ter inzage

In de bekendmaking van het goedkeuringsbesluit van de provincie over het vastgestelde Projectbesluit wordt het volgende genoemd:

- Beroep is mogelijk gedurende een periode van zes weken na bekendmaking van het projectbesluit,
- Beroep staat alleen open voor belanghebbenden die op het ontwerp-projectbesluit zienswijzen naar voren hebben gebracht, tenzij dat verschoonbaar niet is gebeurd, of het beroep enkel is gericht tegen wijzigingen in het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit.

In de bekendmaking wordt ook verplicht vermeld dat na afloop van de beroepstermijn van zes weken geen beroepsgronden meer tegen het projectbesluit kunnen worden aangevoerd. Ook moet worden vermeld dat als het ingediende beroep geen beroepsgronden bevat, het beroep door de Afdeling niet ontvankelijk wordt verklaard [UvW, 2019 model Projectbesluit].

Inwerkingtreden van projectbesluit

Een projectbesluit treedt vier weken na bekendmaking van het goedkeuringsbesluit in werking. In spoedeisende omstandigheden kan het dagelijks bestuur bepalen dat het projectbesluit eerder in werking treedt.

Mogelijkheid voor het indienen van een beroep

Tegen het projectbesluit staat beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Ook is beroep mogelijk tegen het goedkeuringsbesluit van Gedeputeerde Staten voor een projectbesluit van het waterschap. Op beroepen tegen een projectbesluit of tegen een besluit over goedkeuring beslist de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State binnen zes maanden na ontvangst van het verweerschrift (Ow, art. 16.87, lid 1). Op beroepen tegen besluiten ter uitvoering van een projectbesluit waarop op grond van art. 16.7 afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is, beslist de Afdeling binnen zes maanden na ontvangst van de verweerschriften (Ow, art. 16.87, lid 3).

Als een beroepschrift is ingediend, is het mogelijk om daarnaast een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening in te dienen. Een dergelijk verzoek moet worden gericht aan de

Voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. De Voorzieningenrechter kan een voorlopige voorziening treffen als onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist. De hiervoor genoemde eisen waaraan een beroepschrift moet voldoen, zijn van overeenkomstige toepassing op een verzoek om een voorlopige voorziening. De indiener van het verzoekschrift overlegt daarbij een afschrift van het beroepschrift. Voor de behandeling van een verzoek om een voorlopige voorziening is een griffierecht verschuldigd.

Goedkeuring en in werking treden projectbesluit.

Het Projectbesluit Versterking Meerdijk is vervolgens op 4 juni 2019 door Waterschap Nederland vastgesteld en vervolgens door Gedeputeerde Staten goedgekeurd. Het projectbesluit treedt vier weken na de bekendmaking van het goedkeuringsbesluit in werking.

Mogelijkheid voor het indienen van een beroep

Tegelijkertijd met de bekendmaking van dit definitieve Projectbesluit en het goedkeuringsbesluit van GS vindt de bekendmaking van de uitvoeringsbesluiten plaats. Tegen het goedkeuringsbesluit van Gedeputeerde Staten, het Projectbesluit, de uitvoeringsbesluiten voor de vergunningen kan beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Alleen een belanghebbende, die over het ontwerpbesluit een zienswijze naar voren heeft gebracht, komt het recht van beroep toe (tenzij hem geen verwijt kan worden gemaakt van het niet naar voren brengen van een zienswijze).

Op beroepen tegen een projectbesluit of tegen een besluit over goedkeuring beslist de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State binnen zes maanden na ontvangst van het verzoekschrift (Ow, art. 16.87, lid 1). Op beroepen tegen besluiten ter uitvoering van een projectbesluit waarop op grond van art. 16.7 afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is, beslist de Afdeling binnen zes maanden na ontvangst van de verzoekschriften (Ow, art. 16.87, lid 3).

Als een beroepschrift is ingediend, is het mogelijk om daarnaast een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening in te dienen. Een dergelijk verzoek moet worden gericht aan de Voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. De Voorzieningenrechter kan een voorlopige voorziening treffen als onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist. De hiervoor genoemde eisen waaraan een beroepschrift moet voldoen, zijn van overeenkomstige toepassing op een verzoek om een voorlopige voorziening. De indiener van het verzoekschrift overlegt daarbij een afschrift van het beroepschrift. Voor de behandeling van een verzoek om een voorlopige voorziening is een griffierecht verschuldigd.

13.6 Overige nog te nemen besluiten na vaststelling van het Projectbesluit

Beschrijf welke besluiten nog genomen worden na vaststelling van het Projectbesluit.

Nadat het projectbesluit is vastgesteld en goedgekeurd kan het waterschap of de aannemer nog aanvullende vergunningen aanvragen, meldingen doen en andere noodzakelijke besluiten aanvragen voor activiteiten die de uitvoering slechts indirect ondersteunen, zoals bijvoorbeeld:

- *Omgevingsvergunning kappen.*
- *Melding aanvullingsbesluit Bodem.*
- *Toestemming op grond van het Binnenvaartpolitiereglement met RWS als bevoegd gezag;*
- *Verkeersbesluit op grond van de Scheepvaartverkeerswet met RWS als bevoegd gezag.*
- *Omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg (artikel 5.1, tweede lid, sub f, sublid 2 Ow).*
- *Verkeersbesluit op grond van de Wegenverkeerswet met betreffende wegbeheerder als bevoegd gezag.*

Of:

Dit projectbesluit geeft primair duidelijkheid over de functionele eisen van de aan te leggen waterstaatswerken. Het maximale ruimtebeslag en de maatvoering van deze werken is zo nauwkeurig mogelijk aangegeven. Voor de aanleg of wijziging van de volgende waterstaatswerken <(benoemen)> geldt dat na dit besluit nog een omgevingsvergunning of andere vergunning of toestemming <(benoemen welke)> nodig is. In dat geval kan de genoemde uitvoeringsvergunning nadere invulling geven aan de uiteindelijke constructie, de afmeting en het uiterlijk van het waterstaatswerk.

14. Uitvoerbaarheid projectbesluit

TOON DE UITVOERBAARHEID VAN HET PROJECTBESLUIT AAN. GEEF AAN OF ER GRONDVERWERVING EN EVENTUEEL ONTEIGENING NODIG IS. BESCHRIJF DE REGELINGEN VOOR NADEELCOMPENSATIE, TOEZICHT EN HANDHAVING OP HET PROJECTBESLUIT EN HET BEHEER EN ONDERHOUD NA UITVOERING PROJECTBESLUIT.

14.1 Financiële uitvoerbaarheid

Beschrijf dat het project financieel uitvoerbaar is.

Het Hoogwaterbeschermingsprogramma financiert het project ..., mits het ontwerp voor de versterking van de dijk sober, robuust en doelmatig is. Daar voldoet het ontwerp aan (zie Hoofdstuk).

14.2 Technische uitvoerbaarheid

Alle maatregelen die nodig zijn om de dijk voor een planperiode van ...jaar te laten voldoen aan de veiligheidseisen kunnen binnen het beschikbare ruimtebeslag uitgevoerd worden. Naast de financiële middelen voor het initiatief is er ook 'technisch gezien' sprake van een haalbaar en uitvoerbaar project.

14.3 Grondverwerving

Beschrijf de juridische situatie van de gronden waarop het werk wordt uitgevoerd. Geef hierbij aan of voor de uitvoering van het projectbesluit door het waterschap nog gronden in eigendom moeten worden verworven. Beschrijf het proces van grondverwerving beschrijven, beginnend met minnelijk overleg. Dit houdt in dat het waterschap en de betrokken grondeigenaar proberen in onderling overleg overeenstemming te bereiken over de aankoop van de voor het projectbesluit benodigde gronden. In het geval het minnelijk overleg niet tot overeenstemming leidt, kan het waterschap overgaan tot het opleggen van een gedoogplicht of tot het onteigenen van de gronden kan overgaan. Schade die de grondeigenaar als gevolg daarvan leidt kan voor vergoeding in aanmerking komen.

Om het projectbesluit te kunnen uitvoeren, dat wil zeggen alle benodigde werken en voorzieningen aan te leggen, zijn gronden nodig. Het doel is om de gronden op basis van vrijwilligheid te verwerven of te ruilen. Met de verschillende grondeigenaren wordt getracht via de minnelijke weg overeenstemming te bereiken. De mogelijkheid bestaat dat niet alle gronden vrijwillig kunnen worden verworven. Als de minnelijke weg geen uitkomst biedt, wordt of een gedoogplicht opgelegd (voor de tijdelijke voorzieningen of vindt onteigening plaats. Onteigening is geregeld in hoofdstuk 11 van de Omgevingswet. Het algemeen bestuur van het waterschap kan, voor zover het projectbesluit betrekking heeft op het beheer van watersystemen en het waterketenbeheer, een onteigeningsbeschikking vaststellen. Of:

Voor de uitvoering van de dijkversterking hoeven geen gronden aangekocht te worden. De uitvoering van het werk kan volledig binnen het grondgebied van het Waterschap worden gerealiseerd. Beleid van het Waterschap is erop gericht dat de primaire keringen van kwelsloot tot teen in eigendom zijn. Grondaankopen zijn hiervoor niet noodzakelijk.

14.4 Handhaving

Waterschap Nederland en de gemeente ...maken afspraken met elkaar over de verantwoordelijkheden en de organisatie van de handhaving in het gebied. Daarnaast maakt het Waterschap privaatrechtelijke afspraken met derden, bijvoorbeeld beheer- en pachtovereenkomsten.

14.5 Beheer en onderhoud

...

15. Regelingen voor schadevergoeding en nadeelcompensatie

BESCHRIJF DE REGELINGEN VOOR NADEELCOMPENSATIE, TOEZICHT EN HANDHAVING OP HET PROJECTBESLUIT EN HET BEHEER EN ONDERHOUD NA UITVOERING PROJECTBESLUIT.

BENOEM EVENTUEEL DAT ER EEN NULMETING IN HET GEBIED WORDT GEDAAN VOORAFGAAND AAN DE START VAN DE WERKZAAMHEDEN

15.1 Nadeelcompensatie

Het vastgestelde projectbesluit kan tot schade leiden bij derden. Beschrijf het resultaat van het onderzoek naar de nadelige gevolgen van het besluit en de mogelijkheden om dit te beperken en/of te compenseren. Onderzoek goed in welke mate schade kan ontstaan. Als dit niet vast te stellen is, uitleggen waarom niet en aantonen dat er gemonitord wordt om eventuele schade na uitvoering vast te kunnen stellen. Indien schade niet is uit te sluiten, aangeven hoe dit wordt gemitigeerd en (financieel) gecompenseerd. Beschrijf de mogelijkheden om eventuele schade te compenseren.

Nadeelcompensatie

Het versterken van waterkeringen behoort tot de taken van het Waterschap en is in het belang van eenieder die achter de waterkering een woning, grond of een bedrijfsruimte heeft. Dit rechtmatig overheidshandelen kan voor een individuele bewoner of bedrijf desondanks nadelige (financiële) gevolgen hebben.

Indien een belanghebbende als gevolg van de uitvoering van het projectbesluit schade lijdt, kan zij op grond van afdeling 15.1 Omgevingswet bij het waterschap een verzoek om een vergoeding indienen. Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding. Het waterschap keert een schadevergoeding uit voor zover de schade redelijkerwijs niet ten laste van de indiener moet komen en de schade niet al anderszins is verzekerd. Schade die binnen het normaal maatschappelijke risico valt, wordt niet vergoed.

Een belanghebbende kan haar verzoek indienen tot uiterlijk vijf jaar nadat hij heeft vastgesteld dat hij in een wezenlijk nadeliger positie is komen te verkeren door de uitvoering van het projectbesluit. Twintig jaar na het afgerond zijn van de werkzaamheden verjaart elke mogelijkheid om nadeelcompensatie te vragen.

Nadeelcompensatie wegens inkomens- en vermogensschade

Eigenaren en gebruikers van in de onmiddellijke nabijheid van de waterkering liggende gronden of bebouwing kunnen vanwege het projectbesluit in aanmerking komen voor nadeelcompensatie in verband met inkomens- of vermogensschade.

Nadeelcompensatie kabels en leidingen

Ook een beheerder of eigenaar die zijn kabel of leiding moet aanpassen vanwege het projectbesluit, kan het waterschap om nadeelcompensatie vragen. De benadeelde eigenaar of gebruiker kan een verzoek indienen, zodra het dagelijks bestuur het projectbesluit heeft vastgesteld.

Niet waterkerende objecten

Binnen het werkterrein bevinden zich enkele 'niet waterkerende objecten' die ten behoeve van de uitvoering van het projectbesluit (al dan niet tijdelijk) moeten wijken, bijvoorbeeld bankjes, hekwerken, kabels en leidingen en prullenbakken. Afhankelijk van de juridische grondslag waarop de objecten aanwezig zijn (opstalrecht, vergunning, huurcontract, pacht, etc.) maakt het waterschap met de eigenaren/exploitanten afspraken over compensatie van eventueel nadeel.

Opstallen

Een aantal in het plangebied aanwezige bedrijven ondervindt mogelijk nadeel vanwege het projectbesluit. Een tegemoetkoming in de eventuele inkomensverliezen en de kosten ten gevolge van de tijdelijke plaatsing op een andere locatie of definitieve plaatsing is in sommige gevallen mogelijk. Met belanghebbenden worden, waar van toepassing, door het waterschap afspraken gemaakt.

15.2 Planschade

Planschade

De mogelijkheid tot vergoeding van planschade is ook geregeld in afdeling 15.1 Omgevingswet. Planschade kan optreden als een geldend omgevingsplan wordt gewijzigd om de nieuwe waterkering planologisch mogelijk te maken.

De gewijzigde functie in het omgevingsplan moet dan tot gevolg hebben dat onroerende zaken (grond, gebouwen) objectief in waarde dalen (vermogensschade). De wijziging van het omgevingsplan is gelijkgesteld aan een omgevingsvergunning om de versterking te mogen uitvoeren in afwijking van dat omgevingsplan.

15.3 Uitvoeringsschade

Uitvoeringsschade

Tijdens de uitvoering van het projectbesluit /realisatie van de dijkversterking kan sprake zijn van niet voorziene situaties waarbij als gevolg van werkzaamheden fysieke schade wordt toegebracht aan de eigendommen van derden (doorgaans gebouwen, grondstructuur, gewassen en dergelijke). Als deze schade onverhoopt optreedt en aan de werkzaamheden zijn toe te schrijven, kan het waterschap de eigenaar/gebruiker schadeloosstellen.

Bijlagen

Literatuurlijst

Begrippen en afkortingen